

MALI RIJTAR

Informativno glasilo Občine Beltinci • številka 71
• december 2018 • letnik XV • ISSN -1581-7156

Z ekskurzije v bavarsko prestolnico - pred Allianz Arena v Münchnu

Mednarodne konference sta se udeležila tudi rojaka dr. Matej Forjan in dr. Renato Lukač

Tradicionalni slovenski zajtrk dviga zavest o pomenu lokalno pridelane hrane in vlogi avtohtone slovenske čebele – kranjske sivke

Obeležitev desetletnice delovanja Doma Janka Škrabana je vsem udeleženiim segla do srca

Osrednja občinska proslava ob dnevu Rudolfa Maistra že tradicionalno poteka v Dokležovju

Pod skupnim sloganom Če bi ceste spregovorile smo tudi v Beltincih obeležili svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč

Spoštovane občanke, spoštovani občani,

v uvodniku današnjega glasila Mali rijtar bi rad strnil nekaj misli minulega mandata. V začetku se najlepše zahvaljujem vsem vam, spoštovane občanke in občani, ki ste na zadnjih volitvah, 18. 11.2018, oddali glas zame. S svojim glasom ste mi izkazali zaupanje, verjeli ste vame in v moje dosedanje delo. V posebno čast si štejem, da ste mi zaupali vodenje Občine Beltinci - s presledkom - 12 let. V celotnem obdobju županovanja sem se zavzemal za celovit razvoj občine, kar pomeni, da so se razvijale tako okoliške vasi kot tudi sami Beltinci. Seveda pa je bilo veliko tega odvisnega od samih vodstev krajevnih skupnosti, v kolikšni meri so imeli izdelane strategije in pripravljene projekte, ki bi se naj izvajali v posamezni vasi.

V minulem mandatu smo tako poskusno uvajali participativni del proračuna, to je tisti del, ki so ga s svojimi projekti sooblikovale krajevne skupnosti. Verjamem, da so bili to dobri projekti, kajti v vsaki vasi smo uspeli uresničiti enega ali več tistih ciljev, ki bi jih v okviru skupnega proračuna težje izpeljali brez sodelovanja vas, spoštovani. Zato sem ponosen na to in tak način oblikovanja proračuna še z večjim poudarkom sodelovanja občanov sem zagovarjal in predstavljal v svojem volilnem programu. Krajan v svoji vasi najbolje poznajo problematiko, potrebno jim je prisluhniti in skupaj najti rešitve problemov, ki se v tem okolju pojavljajo. Zahvaljujem se vsem, ki ste prihajali k meni v pisarno, me pocukali za rokav na kakršnikoli prireditvi, ki sem se jih udeleževal med vami in mi povedali svoje mnenje. Seveda sem bil vesel pohvale, vendar je bila tudi kritika še kako dobrodošla, kajti s tem ste mi pokazali, da budno spremljate dogajanje in vam ni bilo vseeno, kaj se v lokalni skupnosti dogaja, izrazili pa ste željo po izboljšanju. Vaši nasveti, vaša mnenja, vaša priporočila so

mi pomagala pri delu, kajti vse to je bilo povedano v duhu, da se lokalna skupnost razvija. Moram povedati, da mi je bilo vedno v ponos povabilo na kakršnokoli prireditve ali sejo krajevne skupnosti. Vedno sem se veselil srečanja na takšnih dogodkih. Od doma sem vedno odhajal v pričakovanju, da se srečam z vami, kjer mi boste povedali svoje mnenje in me zasuli s predlogi. Tudi zato so bila takšna srečanja vedno nekaj posebnega in koristnega.

V nekem lokalnem mediju sem prebral članek, v katerem pisec navaja, da sem največji poraženec lokalnih volitev. Odločno moram zanikati tega pisca. Na tem mestu izjavljam, da odhajam z dvignjeno glavo, pokončno hrbtenico, kajti marsikaterim pritiskom nisem podlegel. Zagovarjal sem pošteno delo in na tej vrednoti tudi gradil ves mandat. Odhajam bogatejši za izkušnje, ki sem jih v času županovanja pridobil. Spoznal pa sem, da interesi in zahteve nekaterih posameznikov ne poznajo meja in živijo v prepričanju, da je za njih vse dovoljeno, občinska blagajna pa bankomat, iz katerega lahko dobijo neomejene vsote. V trenutku, ko jim ne ugodiš, si seveda tisti, ki ni nič naredil, nima kaj pokazati, skratka ni zaupanja vreden, ga je potrebo očrniti in zamenjati. Tudi zato je moja drža pokončna in hrbtenica ni zlomljena. Vedno sem in bom zagovarjal interes naše lokalne skupnosti in skupnega enakomernega razvoja občine Beltinci. Človek ima orožje, ki je najmočnejše in to je jezik, v današnjem modernem svetu tako priljubljen facebook, s katerim na lahek način oblatiš človeka. Sprati z njega zlito gnojnico in mu vrniti dostojanstvo pa je zelo težko. Še več: nihče se niti ne potruzi, da bi to naredil. Kateri so tisti projekti, ki jih bom predstavil novemu županu ob primopredaji? Naštel bom samo nekaj večjih za leto 2019 in takšnih, ki se lahko ali se že izvajajo:

- komasacija in agromelioracija Gančani, za katera so pridobljena sredstva
- nadaljevanje projekta Kmečka Beltinci
- z direkcijo za ceste je dogovorjena preplastitev Panonske ulice v Beltincih z ureditvijo prometa pri Zvezdi za leto 2019
- naročeni projekti za most na Otok ljubezni Ižakovci
- v zaključni fazi projekt nadgradnje slačilnic v Beltincih
- zaključna faza na igrišču Ižakovci
- obnova trga med Beltinko in banko
- krožišče pri trgovini Špar v sodelovanju z direkcijo za ceste, kjer je v postopku projektna naloga
- dokončanje Žitne ulice v Beltincih s pločnikom, za katero so zagotovljena sredstva
- ureditev ceste v Gančanih, odvodnjavanje urejeno
- dokončanje kolesarske steze Lipovci - Gančani
- dokončna obnova vaškega doma Bratonci
- zaključna faza gasilskega doma Melinci

To je le nekaj iz nabora za leto 2019, seveda pa bo izvajanje odvisno od politike novega vodstva občine in posluha občinskega sveta pri potrditvi proračuna.

Ob zaključku mandata in vodenja Občine Beltinci želim, da se naša lokalna skupnost razvija in ohrani razvojno naravnost. Včasih se namreč ne zavedamo tega, kar smo dejansko dosegli. Nekdo od daleč nam mora pokazati naše uspehe in vse tisto, kar krasi našo lokalno skupnost.

Mir in vse dobro vam želim.

Milan Kerman, župan

Božično - novoletna poslanica

»Bliža se najlepši čas v letu.
Čas, ko se spominjamo preteklosti
in pričakujemo prihodnost.
Čas, ko se želja po sreči,
zdravju in uspehu seli iz srca v srce.
Naj se vsem uresničijo sanje,
udejanjijo želje in izpolnijo pričakovanja!«

*Spoštovane občanke in občani
Občine Beltinci!*

Čarobnost božičnih praznikov naj napolni naša srca in naj nam nakloni miru, blagoslova ter neminljivih radosti. Zazrimo se z iskrenostjo drug drugemu v oči in si zaželimo zdravja, veselja ter osebnih in poslovnih uspehov v letu 2019.

*Župan Milan Kerman
z Občinskim svetom in Občinsko upravo Občine Beltinci*

Mali rijtar

informativno glasilo Občine Beltinci
Vsebina objavljenih člankov ne odraža vedno stališča uredniškega odbora glasila. Objavljenih člankov ne honoriramo.

uredniški odbor:

Simona CIZAR (odgovorna urednica)
Martina PERŠA (namestnica odgovorne urednice)
Jožica JAKOB, Genovefa VIRAG, Snežana BRAČKO

zbiranje gradiva:

Liljana BEŽAN HORVAT

jezikovni pregled:

Zlatka HORVAT
Priloge glasilu niso nujno jezikovno pregledane.

fotografije:

Sandra KAVAŠ (naslovnica),
Arhiv Občine Beltinci, Arhiv ZTK Beltinci,
Mateja KLEMENČIČ, Janez KOLOŠA,
Jože KUZMA, Simon RUBIN, Jože ŽERDIN

grafično oblikovanje in priprava za tisk:

TILIA PRINT, ROMAN KLEMENČIČ s.p.

tisk:

TILIA PRINT, ROMAN KLEMENČIČ s.p.
december 2018, naklada 2600 izvodov
Glasilo ni naprodaj, vsako gospodinjstvo v občini ga dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci, 02 / 541 35 35, www.beltinci.si, obcina@beltinci.si

Prosimo vas, da nam prispevke

(do 3500 znakov)

za 72. številko, ki izide
28. februarja, posredujete

do petka,

15. februarja 2019,

v elektronski obliki

s komentarji k fotografijam

in navedbo avtorja ter
v ustreznem formatu.

Naš elektronski naslov:

malirijtar@beltinci.si

Pred nami je praznično leto – sto let združitve Prekmurcev z matičnim narodom

Zadnja letošnja številka Malega rijtara je, kot se predbožičnemu času pritiče, svečano obarvana. Smo tik pred prazniki, ki so mnogim od nas najlepši, saj nam prinašajo novo upanje. Že od pradavnine namreč človeštvo išče načine, kako preživeti najtemnejši čas v letu. Sonce se v tem decembrskem času pokaže le poredkoma, pa še takrat je njegov sij le navidezen. Zdi se, kot da mu je moč čez leto pošla, zato rabimo živ ogenj, da mu pomore in nas ogreje ter osvetli dolge temačne večere. Adventne sveče na

simbolni ravni izražajo ravno to upanje v novo Sonce, rojstvo mladega Boga - Božiča.

Nekako tako so se verjetno počutili tudi naši predniki po končani Veliki vojni, veliki moriji, ki je vzela tudi prešteviline prekmurske fante, očete, sinove in usodno spremenila tok življenja v pokrajini ob Muri. Koncu vojne je sledilo nekajmesečno obdobje negotovosti, ko so si prekmursko ljudstvo podajale številne oblasti, celo republika je za kratek čas

vzklila na naših tleh. Januarja 1919 se je v Versajski palači pri Parizu začela mirovna konferenca, na kateri se je odločalo tudi o usodi Prekmurja, ki se je 17. avgusta zaokrožila ravno v Beltincih.

Ob bližajočem se prazničnem letu Prekmurja, pa ne morem mimo dejstva, da tudi po petnajstih letih, kar praznujemo državni praznik združitve veliko Prekmurcev - da ne omenjam ostalih Slovencev - še vedno ne ve, kaj naj bi na ta dan sploh praznovali. Pa je to

za nas, ki živimo v tako imenovani kurji glavi, še kako pomemben dan spomina.

Moja babica je bila takrat stara sedem let. In bila je tam, na trgu pred beltinsko farno cerkvijo, skupaj s svojo materjo in obema sestrama. Njen oče, moj praded, je kot avstroogrski vojak padel že leta 1915 na

fronti v Galiciji in za sabo pustil vdovo s tremi majhnimi otroki, deklicami Marijo, Katarino in Ano. Slednja očeta nikoli ni spoznala. Njegovo podobo si je oblikovala zgolj po pripovedovanju starejših sestra in matere. In imele so fotografijo, *soldak*, s puško na rami in košatimi cankarjanskimi brki. Zadnji spomin na očeta. Še danes jo hranimo kot družinsko srebrnino. Beltinska grofica Marija Ifigenija Zichy je sicer v času velike morije za vojne sirote v svoji grofiji ustanovila neke vrste otroški vrtec, v katerem pa je bil obvezni jezik sporazumevanja seveda madžarščina. A moja babica Katarina se s tem nikakor ni sprijaznila. Ko jo je nekega dne guvernanta vprašala, zakaj vendar noče govoriti madžarsko, se je triletnica odločno postavila: »Ka man premale lampe!«. Za razliko od mnogih, ki so madžarskim oblastem lezli v rit in ovajali vsakršno nepokorščino prekmurskega življa napram kroni. Reklo se jim je *madžaroni*. In po letu 1919 so morali prvič obrniti plašče, mnogi pa so za vedno zapustili Prekmurje. *Viszontlátásra*.

Dólinški Prekmurci so bili združitve z matičnim narodom še posebej veseli. Zato ne čudi, da se je predaja vojaške oblasti civilnemu upravitelju zgodila prav na *Markovskem*. Na tem mestu bi lahko potegnili vzporednico s prekmursko ljudsko *Marko skače*, ki je ena redkih z veselo melodijo in hudomušno vsebino. Predsodek o Prekmurcih kot zgolj melanholičnih ljudeh se ob tej na videz preprosti pesmici razblini kot oblak, ki v visokem poletju zajadra nad razžarjeno prekmursko ravnico. Tako so se pred 100 leti razblinili tudi temni oblaki nad številnimi Prekmurci, živečimi od Goričkega do Mure, od zahodne meje Ravenskega do Lendavskih goric. Žal nad Porabjem še vztrajajo in prepuščajo svetlobo le tu in tam. In takrat v Andovcih zasije mali Triglav.

Srečno in veselo novo leto!

Za uredniški odbor
Vaša urednica
Simona Cizar

Slavnostni podpis pogodb za podelitev štipendij Občine Beltinci

»Vizija brez dejanja je samo sen.

Dejanje brez vizije je zapravljanje časa.

Vizija z dejanjem lahko spremeni svet!«

(Joel A. Barker)

V soboto, 8. decembra 2018, je na sedežu občinske uprave Občine Beltinci potekal slovesen podpis pogodb za podelitev štipendij v občini Beltinci. Letošnje štipendiste in štipendistke je pozdravil župan Milan Kerman in jim zaželel veliko uspehov na njihovi nadaljnji izobraževalni poti. Letošnji prejemniki/prejemnice štipendij v občini Beltinci so:

1. Tamara Dugar, Melinci 114/a - študentka Pravne fakultete v Mariboru
2. Samanta Gabor, Lipovci 66 - študentka Fakultete za družbene vede Ljubljana
3. Lora Klanfar, Ižakovci 184 - študentka Fakultete za naravoslovje in matematiko Maribor
4. Leon Marič, Lipovci 93 - študent Fakultete za naravoslovje in matematiko Maribor
5. Urška Prelog, Mladinska ulica 1,

6. Sandra Terplan, Gančani 88/c - študentka Filozofske fakultete Maribor
7. Jasmina Vöröš, Mladinska ulica 7, Beltinci - študentka Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani
8. Katja Vöröš, Mladinska ulica 7, Beltinci - študentka Medicinske

9. Tajda Vöröš, Ravenska 5, Beltinci - študentka Fakultete za farmacijo Ljubljana
10. Tomaž Žižek, Gančani 146 - študent Biotehniške fakultete Ljubljana

Evelin Soič

Svečanost v počastitev državnega praznika dneva Rudolfa Maistra v Dokležovju

*Mladi! Da ste pripravljeni:
meča ne dajte nikoli iz desnice,
naše pravice nikoli iz zenice!
Vranec naj zoblje osedlan,
da se kot strela zaprašite
in prevalite lažnike kamnite,
ko se ukreše – vaš dan.
Bratje stražarji – pozdravljeni!
(Rudolf Maister – Vojanov)*

V petek, 23. novembra 2018, so v Dokležovju na osrednji občinski slovesnosti počastili spomin na generala Rudolfa Maistra, ki je ob koncu 1. svetovne vojne s svojo maloštevilno vojsko opravil zgodovinsko dejanje, saj je prevzel oblast v Mariboru ter s tem zavaroval slovensko etnično mejo od Dravograda do Gornje Radgone.

Rudolf Maister ni bil zgolj izjemen vojskovođa, temveč tudi velik bibliofil, pesnik, ljubitelj lepega petja in slikanja. Mnogo njegovih pesmi je uglasbenih, nekatere so že ponarodele ter jih prepevajo številni zbori.

Svečanost je bila namenjena tudi spominu na rojaka, Maistrovega borca, kanonika Ivana Jeriča, ki ima neprecenljive zasluge pri tem, da danes v Prekmurju govorimo slovenski jezik, prihodnje leto pa bo minilo natanko 100 let od priključitve Prekmurja k matični državi.

Slavnostni govornik, mag. Marjan Farič, predsednik Prekmurskega društva General Maister Murska Sobota, je izpostavil hrabra dejanja Rudolfa Maistra, zbrano občinstvo

pa je pozdravil tudi župan Občine Beltinci Milan Kerman, ki se je zahvalil nastopajočim in organizatorjem ter poudaril pomen pripadnosti domovini in ohranjanju vrednot, za katere se je s svojimi zavezniki boril Rudolf Maister.

V kulturnem programu so z recitali pesmi Rudolfa Maistra ter igranjem na flavto sodelovali člani DPM Dokležovje, pod taktirko Gorazda Tivadarja je nastopil Moški pevski zbor Lipovci, predstavile pa so se tudi ljudske pevke Jesensko listje iz Dokležovja.

Na prireditvi so prisostvovali praporščaki domoljubnih in veteranskih organizacij: Območno združenje vojnih veteranov Murska Sobota, Policijsko veteransko društvo Sever za Pomurje, Prekmursko društvo General Maister Murska Sobota in Društvo Generala Maistra Veržej. Slovesnosti so se udeležili tudi Drago Ribaš, predsednik Območne organizacije Sever za Pomurje, Aleksander Krpič, predstavnik organizacije Združenja borcev NOB, predstavniki Območne organizacije zveze veteranov vojne za Slovenijo (Janez Kološa, Vladimir Abakumov, Franc Apatič) ter Ernest Ebenšpanger, predsednik Šiftarjeve fundacije.

Tina Zver
DPM Dokležovje

Predsenik Prekmurskega društva General Maister Murska Sobota Marjan Farič je na svečanosti povedal:

*Spoštovani gospod župan, spoštovani občinski svetniki, predstavniki društev, veteranskih in domoljubnih organizacij, spoštovani gostje, krajanj Dokležovja!
Izteka se leto, v katerem se spominjamo niza prelomnih dogodkov, ki so usodno zaznamovali zgodovino slovenskega naroda. Lansko leto je potekalo v znamenju praznovanja 500 letnice protestantizma, ki slovincem prinese prvo tiskano knjigo v domačem, slovenskem jeziku. Izteka se Cankarjevo*

leto, 100. letnica smrti slovenskega pisatelja, dramatika in politika Ivana Cankarja, nedaleč od tu v Ljutomeru smo letos obeležili 150 obletnico prvega slovenskega tabora, mineva 100 let od konca prve svetovne vojne, v prihajajočem letu bomo obeležili 100 letnico združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, prav v teh dneh obeležujemo 100 letnico Maistrovih prizadevanj za severne slovenske meje. Dne 11. novembra 1918, torej pred natanko 100 leti, se konča prva svetovna vojna, prva moderna vojna globalnih razsežnosti ki z nesluteno uporabo nove vojaške tehnike, za ceno 13 milijonov

človeških življenj, med njimi mnogih slovenskih, pripelje do propada 4 velikih imperijev. Propade tudi Avstrooogrsko, katere del so bile slovenske pokrajine.

V času po prvi svetovni vojni, v času emancipacije mnogih evropskih narodov znova oživijo ideje o Zedinjeni Sloveniji, prvem političnem programu Slovencev, ko ti že leta 1848, po marčni liberalno - meščanski revoluciji v veliki pomladi narodov, namesto razdrobljenosti na dežele Kranjsko, Štajersko, Primorje in Koroško, zahtevajo enotno Slovenijo, takrat še pod habsburško krono. Program Zedinjene Slovenije je dvajset let po njegovem nastanku, pred natanko 150 leti, dobil plebiscitarno podporo skozi taborsko gibanje, ki se je na Slovenskem začelo nedaleč od tod, v Ljutomeru, kjer se ob prisotnosti mnogih Prekmurcev prvokrat sliši o slovenski identiteti Prekmurcev in nujnosti vključitve prekmurskih Slovencev v enoten slovenski narod. Tabor v Ljutomeru je prvo množično narodnopolitično zborovanje Slovencev z zahtevo po temeljnih narodovih pravicah, vključujoč uradno rabo slovenskega jezika. Leto 1918, prelomno obdobje ob koncu prve svetovne vojne, pomeni pot k dejanskemu uresničenju idej, zapisanih v programu Zedinjene Slovenije. Vendar slovensko nacionalno prebujanje, kljub propadu Avstrooogrsko, predvsem v Mariboru rodi nemški odpor. V zavarovanje slovenskih interesov in narodnih meja na Štajerskem tako poseže slovenski častnik, major, kasneje general Rudolf Maister. Po tem, ko je takratni Občinski svet v Mariboru, v katerem ni bilo niti enega Slovenca, 30. oktobra 1918 sprejel sklep, da je Maribor s širšim zaledjem sestavni del nove države Nemške Avstrije, je 1. novembra 1918 Maister, zavedajoč se pomena tega dejanja za večinsko slovensko prebivalstvo, pred mestnim poveljnikom in zbranimi častniki zavrnil nemško izjavo s svojimi znamenitimi besedami: "Ne priznavam teh točk. Maribor razglašam za posest Države Slovencev, Hrvatov in Srbov in prevzemam v imenu svoje vlade vojaško poveljstvo nad mestom in vso Spodnjo Štajersko!" V odgovor na

ravnanje Maistra in Narodnega sveta, ki pomemben tudi pri vzpostavi slovenske oblasti na Štajerskem, so 3. novembra mariborski Nemci ustanovili t.i. zeleno gardo (Schutzwehr). Narodni svet za Štajersko pod vodstvom predsednika Karla Verstovška je Maistru dne 1. novembra 1918 podelil čin generala, da bi se z večjo avtoriteto lahko pogajal z Nemci. Maister je nato odšel v Ljubljano, da bi slovensko Narodno vlado prepričal o nujnosti splošne mobilizacije, ki jo je imel za nujno pri zavarovanju slovenske severne meje na Štajerskem in Koroškem. Žal brezuspešno! Ker uvidi politično kratkovidnost sogovornikov, se odloči za samostojno akcijo!

Dne 23. novembra, torej pred natanko 100. leti, je Maistru skupaj z 4200-imi vojaki uspelo razorožiti nemške bramborke sile, podrejene nemškemu mestnemu svetu in Maribor vrniti Sloveniji kot delu Države SHS, kasneje Kraljevine Jugoslavije, zato je ta dan kot državni praznik namenjen spominu na Maistra in njegove borce. Slovenske čete so nato začele s pohodom za zavarovanje slovenskih severni meja, ter pod Maistrovim poveljstvom 27. novembra 1918 zasedle kraje ob narodnostni meji, od Radgone do Šmohorja pri Beljaku. Maistrova dejanja niso ostala brez odgovora!

Avstrija je v prizadevanjih za zagotovitev čimboljših izhodišč za pogajanja na mirovni konferenci na narodnostno mešanih ozemljih, kot so bile Spodnja Štajerska in Koroška, posegla tudi po vojaški sili. V odgovor na Maistrovo zasedbo ozemlj ob narodnostni meji je pripravila vojaški poseg na slovenske obmejne postojanke. Tudi v nam bližnji Radgoni in okolici so se odvijali boji med slovenskimi in avstrijskimi enotami. Radgona, oz njen desni breg tako po odločitvi velikih sil na mirovni konferenci v Parizu ostane slovenska, Radgonski kot s pretežno slovenskim življenjem pa ostane v Avstriji.

Usoda Prekmurja, slovenskega ozemlja pod madžarsko krono, je drugačna. Rešitev prekmurskega vprašanja po zaslugah slovenskega pogajalca na mirovni konferenci dr. Slaviča, večkratnega rektorja slovenske univerze,

našega domačina iz bližnjih Križevcev pri Ljutomeru, doseže šele diplomatska akcija in spretnost jugoslovanskih pogajalcev na mirovni konferenci v Parizu leta 1919. Vendar, poudariti je treba, vedno in znova, če Maister ne bi zavzel Maribora in Spodnje Štajerske, teritorialnega stika Prekmurja z ostalimi slovenskimi ozemlji ne bi bilo, zato bi usoda krajev onstran Mure bila prav gotovo bistveno drugačna.

Pri Maistru ne gre le za njegove ključne vojaške zasluge za zavarovanje celovitosti slovenskega narodnostnega ozemlja. Ne gre le za Maistrove borbe, ki so v tistem času pod Maistrovim poveljstvom ubranili severno mejo slovenstva in tako zagotovili podlago zametkom nastajajoče slovenske državnosti, s svojim posegom pa so nedvomno vplivali tudi na kasnejšo usodo Prekmurja. Kar nas danes še posebej navdihuje, je Maistrova osebnost, njegov značaj, njegov izjemen karakter. Maister ni bil politik, vendar imajo njegova dejanja nesporno izjemno pomembne politične dimenzije: bil je vojak, a tudi človek širokih razgledov in omike, bil je pesnik, slikar, literat. Najpomembnejši element Maistrove dediščine je poleg jasne vizije, srčnosti, odločnosti in borbenosti prav gotovo njegovo domoljubje ter zavezanost slovenskemu narodu in njegovi kulturi.

Maistra je slovensko zgodovino pisje ponovno odkrilo šele ob koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja, prav v času osamsvojitvenih prizadevanj Slovenije. Njegova -prej kot ne-spregledana zgodovinska vloga se skozi objektivno zgodovinsko oceno izrisuje šele sedaj. Maistrova dejanja so bila ovrednotena kot izjemno državotvorna, saj v njihovi posledici gre za oblikovanje in določanje slovenskih nacionalnih meja, kot jih poznamo tudi danes. Vzor in ponotrnanje vrednot, ki jih je živel in uveljavljal Maister, so danes osnovni gradnik vzpostavljanja aktivnega državljanstva. Le - to pa je nujno potrebno za splošni napredek in blaginjo naše skupnosti, na kar se dandanes zlahka pozablja. Ne gre prezreti dejstva, da je danes največji sovražnik slovenskega naroda prav

lažno, potvorjeno domoljubje, ki za svoj obstoj razdvaja lastno narodno telo, ter v imenu in za korist katerega se danes razrašča sovraštvo, sovražni govor in nestrpnost navzven in tudi znotraj naroda. Brez sramu se se za dosego dnevnopolitičnih ciljev zlorablja Maistrovo ime: njegovim vrednotam in karakterju pač ne gre oporekati, kar se zavedajo tudi tisti, ki pod plaščem lažnega domoljubja in sklicujoč se na Maistra želijo celo ssilo, z ustanavljanjem nekih lažnih straž in odredov, poseči v demokratični ustroj te družbe. Tako vojsko, kot policijo, ta država že ima, ne rabi druge! Smo demokratična država, sami si postavljamo svojo oblast, živimo v miru, spravljani s sosedi, ki že dolgo niso več sovražniki, temveč prijatelji v skupni evropski hiši. Znova živimo eden z drugim, ne eden ob drugem! Razprtije že dolgo puščamo za seboj, prepuščamo jih zgodovinskemu spominu na ljudi in pretekle dogodke, ki so v tistih burnih časih sooblikovali usodo teh krajev.

Zgodovine se ne da spremeniti, ne moremo in smemo jo potvarjati ali zlorabljeni za dnevnopolitične cilje, lahko pa še kako vplivamo na svoje življenje, tako kot ga živimo sedaj. Samo od nas samih je odvisno, kakšno bo. Zgodovine in zgodovinskih osebnosti, takšnih, kot so bili Maister, ter njegovi prekmurski sodelavci, soborci in sopotniki, Jerič, Slavič, Klekl, Godina in drugi ne moremo in ne smemo prepustiti pozabi, saj so zgodovinski pričevalci o tem, kaj in kdo smo, ter za kakšne ideale živi, in ko je potrebno tudi umira slovenski domoljub! Vendar zgodovina, kljub svoji trdoti in celo krutosti ne sme biti zlorabljena za vnovično razpihovanje sovraštva in delitev med nami samimi, sploh pa ne med obema narodoma. Pozabiti ne smemo, odpustimo lahko vedno! Na to nas opominjajo tudi vedno številnejši spomeniki, postavljeni v spomin in Maistrovim borcem iz I. svetovne vojne. Mir ni samoumeven, zanj si moramo prizadevati vedno in povsod! Vrednote

domoljubja je potrebno ponotranjiti skozi vsakdanjo prakso, predvsem skozi medsebojno spoštovanje in toleranco. Le s sodelovanjem in upoštevanjem potencialov celotnega naroda, ki ga moramo povezati v enotno telo z jasnimi skupnimi cilji in nacionalnimi prioritetami, bomo ob Maistrovem zgledu sposobni prepoznavanja in uresničevanja teh skupnih ciljev, tako doma, kot tudi v širši evropski skupnosti. Čestitam vam ob današnjem prazniku ob pohvali za vaš nesebični prispevek k obujanju spomina na Maistra, njegove borce in še posebej prekmurske domoljubje, med katerimi prav gotovo zavzema častno mesto vaš sokrajan Ivan Jerič.

Naj živi slovenski junak Rudolf Maister, naj živi svobodna in samostojna Slovenija, naj živi bratstvo in sloga med narodi, Maistru, Jeriču, Slaviču in vsem ostalim zaslužnim za slovensko Prekmurje pa večer spomin!

Deset let Doma Janka Škrabana

Pisalo se je leto 2008, ko smo odprli vrata našega doma. Sprejeli smo prve stanovalce in začeli naše skupne poti. Kot bi bilo včeraj! Pa vendar je za nami že deset let skupnega sobivanja in soustvarjanja. Deset let našega skupnega življenja. Pogled nazaj razkrije premnogo dragocenih trenutkov, ko smo se skupaj smejali ali

jokali. Ko smo se drug ob drugem učili, se spodbujali in podpirali. Se veselili naših uspehov in dosežkov, popravljali napake in strmeli k izboljšanju. Pot, po kateri hodimo, in zgodba, ki jo pišemo, ni le delo nas zaposlenih. Je tudi odraz in bogastvo dobrega sodelovanja naših stanovalcev in njihovih svojcev. Zato vam, spoštovani stanovalci, spoštovani

svojci - ISKRENA HVALA!

Neprecenljiv prispevek k bogastvu našega dela in h kvaliteti bivanja v domu predstavljate tudi naši zunanji sodelavci. Veliko je posameznikov, skupin, društev, zavodov, ustanov, ki skupaj z nami že desetletje soustvarjate in sooblikujete vsebine življenja v domu. Brez vas bi bili osamljen otok sredi družbe, skupaj z vami pa smo del življenja in bivanja družbe. Verjamemo, da našo hvaležnost začutite ob vseh naših srečanjih, pa vendar – SRČNA VAM HVALA.

V teh dneh, ko smo obdani z zabavami in hitenjem po nakupih takšnih in drugačnih daril, se včasih vsaj za trenutek ustavimo. Vzemimo si čas za iskreno srečanje s samim sabo, z bližnjim. Na koncu štejejo le ti trenutki. Leto 2019 naj vsakomur prinese pogum slediti svojim sanjam in odprtost srca. Srečno!

**Zaposleni
Doma Janka Škrabana**

V občini Beltinci postavili dve novi polnilni postaji za električna vozila

Danes smo predali svojemu namenu dve novi polnilni postaji za električna vozila. Lokacija obeh je v centru Beltincev in sicer na parkirišču pred občinsko stavbo Občine Beltinci, Mladinska ulica 2, ter na parkirišču pred Gasilskim domom Beltinci, Ulica Štefana Kovača 5.

Občina Beltinci je bila uspešna na javnem razpisu Eko sklada, kjer smo prejeli 6.000 evrov nepovratnih sredstev.

Polnilni postaji sta opremljeni z eno enofazno in enotrofno hitro in počasno polnjenje električnih vozil.

S tem bo omogočeno vsem voznikom električnih vozil, da lahko v Beltincih tudi napolnijo baterije svojih vozil.

Občinska uprava Občine Beltinci

**ZVEZDA
BELTINCI**

Pizzeria • Pub • Restavracija • Prenočišča

Pri nas vam bomo postregli s pravimi italijanskimi picami iz krušne peči, pripravljenimi iz najkvalitetnejših sestavin kot so pristna mozzarella bufalo, kuhan pršut,....

Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč obeležili že dvajseti tudi v občini Beltinci

Nemočnih žrtev in ponesrečenih v prometnih nesrečah ter njihovih svojcev smo se spomnili tudi v osrednji občinski slovesnosti v počastitev svetovnega dneva spomina na žrtve prometnih nesreč, ki smo ga letos obeležili pred občinsko stavbo v Beltincih v petek, 16. novembra 2018, zvečer. Krovni nosilec dogodka na nivoju države je zavod Varna pot. V svetovnem merilu je z organizacijo tega

dogodka leta 1993 pričela britanska nevladna organizacija Road peace. Občina Beltinci skupaj s SPV in policijo ta dogodek obeležuje že od samega začetka, od leta 2006. Slovesnost smo popestrili z glasbenima vložkoma Mateja Zavca in Nuše Titan iz Glasbene šole Beltinci. Misli ob tem dnevu sta prisotnim podala župan Občine Beltinci, Milan Kerman in predsednica Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem

prometu, Lilijana Fujs Kojek. Letošnji slogan se glasi „ČE BI CESTE SPREGOVORILE“. Te bi namreč znale povedati marsikatero zgodbo ugašajočega življenja, trpljenja in neizmerne bolečine, ki spremlja poškodovane in umirajoče in te besede bi bile srce parajoče. Letos smo se v občini odločili, da prižgemo manj lučk in tako prispevamo k čistejšemu zraku in posledično k čistejšemu okolju. Žrtve prometnih nesreč nam ne bodo zamerile, prepričani pa smo, da nam bodo prihodnji rodovi za to hvaležni. Vsem umrlim in poškodovanim smo se poklonili pri kapelici svetega Antona, kjer smo se za trenutek zamislili in izrazili globoko spoštovanje ter sočustvovanje z vsemi umrlimi. Tudi svojcem umrlih smo tega dne izrazili javno priznanje ob njihovem trpljenju in trajni izgubi. Tako smo v srcih prižgali lučko upanja, ki naj še dolgo sveti. Naj bo desetletje 2011-2020 tisto, ki si ga bomo zapomnili le po lepih trenutkih, brez žalosti in izgube.

Lilijana Bežan Horvat

Podelitev izkaznic ob uspešno izvedenem kolesarskem izpitu za petošolce OŠ Beltinci

V torek, 13. novembra 2018, je bil v prostorih OŠ Beltinci slovesen sprejem in podelitev izkaznic ob uspešno

opravljenem zaključnem kolesarskem izpitu za petošolce. Učenci so se na izpit vestno pripravljali in poskrbeli tudi za

brezhibnost svojih koles. Župan Milan Kerman jim je ob tem iskreno čestital in jim podelil izkaznice ter karto za kopanje v termah Lendava. Na podelitvi so bile prisotne tudi mentorice iz OŠ Beltinci, ravnateljica OŠ Beltinci, predsednica in podpredsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Beltinci ter policist PU Murska Sobota, ki je zadolžen za področje občine Beltinci. Vsi so mladim učencem čestitali in jim zaželeli strpno, varno in predvsem prijetno vožnjo s svojimi kolesi.

Lilijana Bežan Horvat

Kako smo se pripravljali in doživeli kolesarski izpit

Začelo se je v 4. razredu. Učili smo se o prometnih znakih. O njih smo dobili vprašanja, na katera smo morali pravilno odgovoriti. V 5. razredu, na začetku šolskega leta, smo dobili obvestila, kdaj bomo delali poligon, kolesarski izpit in da moramo imeti opremljeno kolo. Na dogovorjeni dan

je prišel policist in opravili smo poučni ogled proge, po kateri bomo opravljali kolesarski izpit. Policisti in učiteljice so nam pregledali tudi kolesa in nam izročili nalepko za varno kolo. Vsi smo morali prevoziti spretnostni poligon in ga uspešno opraviti. Čez nekaj dni pa je prišel trenutek, na katerega smo vsi nestrpno čakali: dan za kolesarski izpit. Bilo nas je strah, a kljub temu smo ga vsi uspešno opravili. Zadnji dan, ki

smo ga pričakovali, je bil dan podelitve kolesarskih izkaznic. Dobili smo jih in z njimi postali udeleženci v prometu. Zavedamo se tudi odgovornosti, samostojnosti in varnosti v prometu. Hvala vsem, ki ste nam pri tem pomagali! V poletnem času bomo veliko kolesarili in pazili nase in na druge udeležence v prometu.

Katarina Gomboši

Tradicionalni slovenski zajtrk tudi letos lepo uspel

V petek, 16. novembra 2018, smo po celi domovini obeležili slovenski tradicionalni zajtrk in se tako poklonili slovenski hrani in naši avtohtonislovenskičebeli-kranjskisivki.

Obiskali smo OŠ Beltinci in Vrtec Beltinci, kjer smo zapeli in zaplesali ob zvokih pesmi Čebelarja ansambla Lojzeta Slaka.

Na OŠ Beltinci zelo uspešno deluje čebelarski krožek, ki ga vodi mentor Štefan Šemen, predsednik Čebelarskega društva Beltinci.

Poleg župana Milana Kermana in predsednika ČD Beltinci je bil prisoten tudi praporščak ČD Alin Huskič. Vrtec Beltinci je obiskal tudi predsednik Čebelarske zveze društev Pomurja Janko Rožman.

Tako učenci v šoli kot malčki v vrtcu so bili nad zajtrkom navdušeni, pokazali pa so tudi znanje o čebelah, medu in mlečnih izdelkih.

Srčno želimo, da bodo naši zanamci znali ceniti domače, zdrave dobrote naših doma pridelanih izdelkov.

Na snidenje v čebelji družbi v prihodnjem letu!

Lilijana Bežan Horvat

Sokolarjenje v Beltincih postaja tradicija

Jesen je bila za ZTK Beltinci zelo dinamična, saj smo zaradi lepega vremena beležili povečan obisk domačih in tujih gostov na vseh lokacijah, s katerimi upravljamo, še posebej seveda na Otoku ljubezni, ki je bil v času krompirjevih počitnic poln obiskovalcev od blizu in daleč.

Hkrati pa so potekale priprave na odprtje XI. lova s sokoli v Pomurju, ki se že nekaj let odvija na grajskem dvorišču v Beltincih. Soorganizatorja Svečanega odprtja XI. lova s sokoli v Pomurju sta od samega začetka poleg našega zavoda tudi Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed in Sokolarsko društvo Pomurja.

Tokrat smo v Beltincih gostili sokolarje iz vse Slovenije, kakor tudi iz sosednjih dežel Avstrije, Italije in Hrvaške. Svečani dogodek je spremljal bogat program s predstavitevjo ptic ujed ter lova s sokoli. Uvodoma smo slišali veličasten zvok lovskih rokov v izvedbi KUD Prekmurski rogisti. Gre za najstarejšo skupino rogistov v Sloveniji, ki jo je do leta 1999 vodil starosta slovenskih rogistov, profesor Jože Grlec, sedaj pa igrajo pod umetniškim vodstvom prof. Stanka Peterke. Z nami je ponovno bila tudi Radenska konjenica, društvo, katerega člane združuje ljubezen

do konj, jahanja in druženja. Letno prirejajo dve večji prireditvi: Pohod Radenske konjenice in Tradicionalni blagoslov konj, ki je 26.12. pri kapelski cerkvi.

V umetniškem programu sta nastopila prav posebna glasbena gosta, ki sta nas popeljala na popotovanje skozi duhovne pokrajine, po katerih že od pradavnine jadrajo duše kot ptice, ki ljubijo nebo. **Alja Petric** je svoje življenje po diplomu iz arhitekture usmerila v raziskovanje glasbene umetnosti, glasovno-zvočnih frekvenc in njihovega vpliva na človeka. Njena glasbena raziskovanja segajo od interpretacije glasbenega izročila raznolikih kultur do projektov uglasbene poezije, jazza in sodobnih eksperimentalnih zvočnih performansov. V slednjih je združila svoje večletno raziskovanje starodavnih terapevtskih glasbil in vokalno umetnost. V lanskem letu se je prvič predstavila s performansom Zven trenutka, projekt v letošnjem letu širi in povezuje z gostujočimi umetniki. **Amir Yakobi (Amirya)** je skladatelj, bobnar, pevec, aranžer, glasbeni producent in ustanovitelj izraelske zasedbe Tribal Dance (ime označuje tudi glasbeni slog zasedbe). Navdih za tovrstno glasbo je pred leti dobil ob obisku oddaljene afriške vasi,

kjer se je udeležil tradicionalne lokalne slovesnosti. Ta izkušnja je Amirya navdihnila, da je ustvaril edinstven glasbeni projekt Tribal Dance, ki ga vodi še danes in se z njim predstavlja na odrih po svetu. V zadnjem desetletju smo sokolarjenje, to starodavno obliko sožitja med človekom in ptico ujed, uspeli približati tudi prebivalcem pokrajine ob Muri. Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, ki ji predseduje Vilma Alina Šoba, je krovna organizacija sokolarjev na slovenskem in je s polnopravnim članstvom v Mednarodni zvezi za sokolarstvo in zaščito ptic ujed (IAF) že leta 2000 pridobila pravico udeležbe na mednarodni ravni. IAF ima svoj sedež v Belgiji in združuje preko 50 nacionalnih sokolarskih organizacij širom sveta. IAF je tudi članica Mednarodne zveze za ohranitev narave IUCN in ima priznan status naravovarstvene organizacije v Svetu Evrope.

Sokolarsko društvo Pomurja že od ustanovitve vodi Dragan Zemljič, dr.vet. med, ki je obiskovalcem predstavil sokolarje in njihove čudovite živali ter skupaj s partnerico, prav tako sokolarjo, tudi uradno svečano odprl letošnji lov.

Udeleženske in udeleženci XI. lova s sokoli v Pomurju ter vsi obiskovalci so ob koncu lahko na stojnicah poskusili tradicionalno fazanovo juho, ki so jo pripravili v restavraciji V grajskem stolpu, kakor tudi druge dobrote: langaše TD Beltinci in rujno kapljico Vinogradniškega društva Beltinci.

Po druženju z domačini in skupnem fotografiranju so se sokolarji odpravili na polja v okolici Beltinec, kjer so se jim pridružili številni opazovalci, obiskala pa jih je tudi Radenska konjenica, ki je lep dan izkoristila za ježo po ravnici.

ZTK Beltinci
Simona Cizar

Opozorilo in obvestilo – kurjenje odpadkov

Spoštovani občani in občanke!

V zimskem času prejemo veliko število prijav kurjenja odpadkov v kurilnih napravah, zato vam želimo podati nekaj osnovnih informacij.

Kurjenje odpadkov, tako na prostem kot v kurilnih napravah, je v skladu s predpisi o ravnanju z odpadki, veljavnimi v Republiki Sloveniji, prepovedano!

Pristojnosti ukrepanja:

Kurjenje odpadkov na prostem	Kurjenje odpadkov v mali kurilni napravi
Policija, tel. št. 113	Inšpektorat RS za okolje in prostor, tel. št. 02/512 49 15 ali irosp.oe-ms@gov.si
Medobčinski inšpektorat, tel. št. 02/541 35 64 ali medobcinski.inspektorat@beltinci.si	

Posledice kurjenja odpadkov za zdravje:

Plini in delci, ki nastajajo pri kurjenju odpadkov, vstopajo v naš organizem z vdihavanjem, preko kože, lahko pa tudi z uživanjem onesnažene hrane in vode. Posledice za zdravje so lahko takojšnje ali zapoznele. Močno so odvisne od vrste onesnaževanja, količine, vnesene v telo, časa in stopnje izpostavljenosti, načina vnosa ter dovtetnosti posameznika. Vdihavanje

visokih koncentracij delcev in drugih onesnaževal povzročata takojšnje draženje dihalnih poti, prizadene pa lahko tudi druge organske sisteme. Telo se v takšnih primerih odzove z vnetjem sluznic, ki ima za posledico solzenje oči in izcedek iz nosu, kašljanje in oteženo dihanje. Težave bolnikov z obstoječimi akutnimi in kroničnimi boleznimi dihal (npr. astma ali kronične obstruktivne pljučne bolezni - KOPB) se povečajo.

Stanje bolezni se poslabša tudi pri bolnikih z boleznimi srca in ožilja, poveča se tudi možnost za nastanek srčne kapi.

Še posebej so ogroženi dojenčki in otroci, starejši ljudje, ljudje z boleznimi srca in ožilja, ljudje z boleznimi dihal (astma, KOPB in bolniki z drugimi kroničnimi pljučnimi boleznimi), sladkorni bolniki.

Delce, ki so lahko dodatno onesnaženi z organskimi in anorganskimi snovmi, lahko **tudi zaužijemo**. Med kurjenjem se sproščajo v okolje in posedajo na sadje in zelenjavo ter na rastline, ki so krma za živali. Z dežjem se spirajo v tla, na tak način lahko onesnažijo tudi pitno vodo. Tako vstopijo v prehransko verigo. **Nekatera onesnaževala so lahko rakotvorna, lahko spreminjajo genetski material ali povzročajo nepravilnosti pri zarodku oziroma plodu, povzročajo lahko hormonske motnje in druge nezaželene zdravstvene učinke, kot npr. različne kožne spremembe (klor akne, hiperpigmentacije, razbarvanje kože, prekomerna poraščenost), lažje okvare jeter itn.**

Celoten članek je objavljen na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje pod imenom Vpliv kurjenja odpadkov na zdravje (www.nijz.si).

Gorljive odpadke ločujemo, da se ponovno uporabijo. Ne kurimo jih v kurilnih napravah, niti na prostem. Njihovo kurjenje zelo škodi zdravju!

*Petra Hozjan
strokovna sodelavka na MI*

 GEOHIŠA
geodetske storitve in posredovanje nepremičnin, d.o.o.

Vaš domači geodet

Panonska ulica 19, 9231 Beltinci
GSM: 051 378 037
info@geohisa.si www.geohisa.si

- UREDITEV MEJE
- PARCELACIJA
- GEODETSKI NAČRT
- ZAKOLIČENJE OBJEKTOV
- VRIS VODOV GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE (KATASTER KOMUNALNIH NAPRAV)
- VRIS OBJEKTA
- INŽENIRSKA GEODEZIJA
- ODMERE DOLŽINSKIH OBJEKTOV
- PRIDOBITEV HIŠNE ŠTEVILKE
- SVETOVANJE

STOP PETARDAM!

Pokažimo, da imamo radi vse živali ter da nam je mar!

Vabilo

Športna zveza Beltinci in Občina Beltinci v nedeljo, 6. 1. 2019 in 20. 1. 2019, pripravljata tradicionalni Zimski turnir v malem nogometu za pokal Občine Beltinci, v katerem sodelujejo vse krajevne skupnosti občine.

V nedeljo, 6. 1. 2019, bodo dopoldan nastopili šolarji iz vseh osmih krajevnih skupnosti občine Beltinci, popoldan pa še veterani.

V nedeljo, 20. 1. 2019, bo turnir KS za pokal Občine Beltinci v članski kategoriji. Pred finalom bo revijalna tekma v malem nogometu.

Vljudno vabljeni na ogled zanimivih tekem v telovadnico OŠ Beltinci.

Športni pozdrav!

*Predsednik Športne zveze
Andrej Pozdrec*

Vsem klubom, športnim društvom in športni javnosti občine Beltinci

Javni razpis za podelitev priznanj Športne zveze Beltinci

Občina Beltinci in Športna zveza Beltinci z namenom popularizacije športne dejavnosti, nagrajevanja naporov in dosežkov društev ter klubov objavljata **javni razpis za nominacijo športnice in športnika leta, najperspektivnejše športnice ali športnika (starost od 11 do 15 let), športno ekipo leta, zaslužnega športnega delavca(ke) za organizacijsko delo in športnega delavca(ke) za življenjsko delo.**

Nominacije se zbirajo za leto 2018.

V izboru lahko sodelujejo športniki, ki tekmujejo in trenirajo v klubih in društvih, registriranih v Občini Beltinci, lahko pa tudi v klubih in društvih izven občine, morajo pa biti občani občine Beltinci.

Prav tako lahko na izboru sodelujejo športni delavci(ke) za organizacijsko delo na področju športa v občini Beltinci ter za življenjsko delo v športu.

Športne klube, društva in športno javnost pozivamo, da predlagajo kandidate za priznanja.

O predlaganih kandidatih je potrebno predložiti kratko obrazložitev in dosežene rezultate.

Rok za oddajo pisnih predlogov je **11. 1. 2019. Obrazca za prijavo najdete na spletni strani**

Športne zveze Beltinci (www.sz-beltinci.net).

Predlog lahko pošljete po navadni pošti na naslov:

Športna zveza Beltinci, Mladinska ulica 2, 9231 Beltinci

ali ga oddate v poštni predal ŠZ, ki je na Občini Beltinci,

najkasneje do petka, 11. 1. 2019.

Elektronsko verzijo pošljite na e-naslov: pozdrec.9@gmail.com

PRESEDSTVO ŠPORTNE ZVEZE BELTINCI

VABILO NA 12. NOVOLETNI POHOD KK TIM MLIN BELTINCI

KDAJ: sobota, 5. januar 2019 ob 9.30

KJE: Melinci, Kulturni dom

POT: po skrivnostnih poteh ob reki Muri (≈9 km)

Pristojbina 8 €. Zaželeno predprijave na timmlin@gmail.com ali 031 343 033.

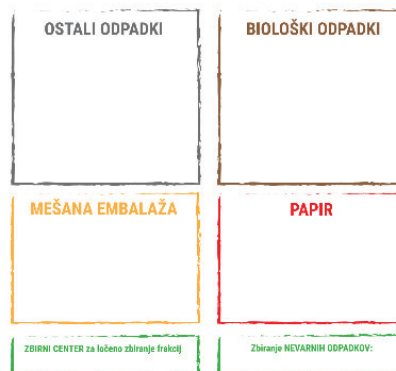
Urniki odvoza odpadkov 2019 sestavni del računa za mesec november 2018

Spoštovani občani in občanke,

obveščamo vas, da smo uvedli majhno spremembo pri pošiljanju Urnika odvoza odpadkov za prihodnje leto. Urnik odvoza odpadkov za leto 2019 v vašem naselju bo tako letos sestavni del računa za mesec november 2018, ki ga boste uporabniki naših storitev prejeli v začetku meseca decembra.

Naprošamo vas, da ste pozorni in urnika ne vržete v koš, ampak ga shranite, saj ga boste potrebovali celo leto 2019. Urniku bo poleg navodil in nasvetov za ločevanje odpadkov priložen tudi obrazec za naročilo odvoza kosovnih odpadkov iz individualnih stanovanjskih hiš ter prijavnica za brezplačno SMS obveščanje o terminih odvoza odpadkov.

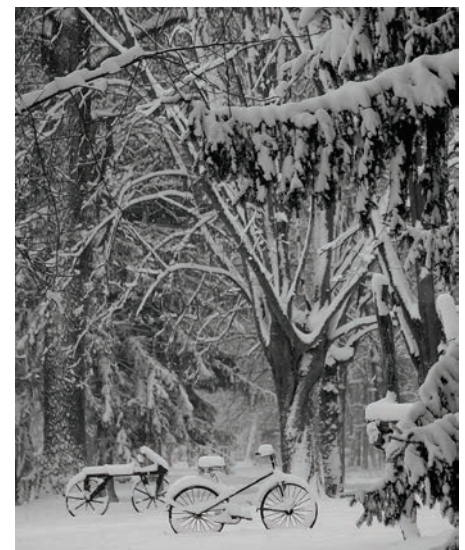
Urniki odvoza odpadkov boste tako kot doslej od 1. januarja 2019 našli tudi na naši spletni strani www.saubermacher-komunala.si.

Ustvarjamo zdravije okolje

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje pri ločenem zbiranju odpadkov v iztekajočem se letu in upamo, da bomo tudi v prihodnje skupaj ustvarjali zdravo okolje.

**Saubermacher
KOMUNALA**

Svet KS Beltinci deloven in aktiven do konca mandata

Bliža se konec leta in tudi v naši krajevni skupnosti moramo dati poročilo o opravljenem delu v tem mandatu.

Verjetno vas je večina krajanov spremljala naše delo zelo pozorno, zato smo bili veseli vsake vaše pobude, nasveta, ali pa samo opozorila in dobronamerne kritike. Hvala.

Največ del je padlo na jesen, saj smo v večini primerov morali čakati na izvajalce, ki zaradi obilice dela niso imeli prostih terminov.

Tako smo tik pred praznikom dneva mrtvih uspeli dokončati stezo ob žarnem zidu, kar je polepšalo izgled pokopališča in zagotovilo enake pogoje svojcem, ki so najeli žarne niše.

Kakor ste verjetno že vsi opazili, so bile naše stare cipse na zahodni strani pokopališča v resnici že dotrajane, zato smo se odločili, da jih izkopljemo in naredimo novo zasaditev. Zasadili smo 40 široko rastočih tis, med stari drevored pa 73 tis stožčaste oblike z namenom, da bomo stari drevored čez čas izkopal. Vem, da smo z novo zasaditvijo povzročili tudi nekaj slabe volje, seveda nenamerno, toda verjamem, da bomo nekoč vsi zadovoljni z lepo alejo mladih dreves.

Na pokopališču smo pustili nekaj zemlje z namenom, da se ob primernem vremenu poravnajo vdolbine med grobovi, ki so pri hoji zelo moteče, posebno še zvečer.

Nameravamo urediti tudi posebno mesto za raztros pepela umrlih, ki bi želeli takšen način pokopa. Predvidevamo urediti majhno vzpetino,

lepo ozelenelo s travo in z nekaj potkami, na sredini pa bi zasadili vrbo žalujko. Mogoče ima kdo izmed vas, spoštovani občani, še kakšen predlog. Posredujte nam ga in z veseljem ga bomo upoštevali.

Začeli smo urejati tudi strugo potoka Črnca, kar je bila že dolgoletna želja vseh krajanov. Tudi tukaj smo čakali na izvajalca, saj je poseg v ta prostor dokaj zahteven in nevaren. Poleg tega je bilo potrebno dobiti soglasje lastnikov parcel ob Črncu, saj je bilo v strugi ogromno mulja, ki ga je bilo potrebno odvažati. Družinama Jožefa Gruškovnjaka in Elizabete Tot se iskreno zahvaljujem za soglasje pri uporabo njihovih dvorišč in poti za odvoz.

Veseli nas, da smo začeli z deli na dvorišču med kulturnim domom in NLB, kjer skupaj z občino in ZTK urejamo prireditveni prostor in soliden dostop do vhoda v garderobe kulturnega doma. Poleg tega nam je pri zasilnem izhodu voda večkrat zalila dvorano, kar je imelo za posledico dvigovanje parketa in posledično veliko

stroškov s popravilom le-tega. Upamo, da bo z novo izvedbo izolacije, novimi peskolovi in s kanalizacijo ta problem odstranjen. Prostor bo namenjen raznim manjšim dogodkom, o katerih pa vas bomo naknadno obveščali skupaj z ZTK Beltinci.

Veliko delo je bilo opravljenega tudi v prostorih Ambasade Štefana Kovača Marka pri kulturnem domu, saj v te prostore celo desetletje nismo vlagali nobenih sredstev. Zdaj se je pokazala potreba po teh prostorih za potrebe socialnega podjetništva, ki ga izvaja ZRIRAP Beltinci.

Objekt je bil potreben celovite obnove: od pleskanja, novih pregradnih sten, novega stropa, saj je bila streha dotrajana, strop pa je strohnel. Streho smo seveda tudi sanirali. Na novo je bilo potrebno urediti vodovod in centralno ogrevanje, saj do sedaj ni bilo ustrezne kurjave in so se zaposleni ogrevali z eno samo električno pečko.

Ravno na dan svetega Miklavža so prvič prižgali centralno gretje.

Veliko je bilo drobnih opravil, ki jih je bilo potrebno vsakodnevno opraviti, vse pa smo delali v dobro vseh krajanov. V pričakovanju najlepših praznikov v letu, ko se tudi narava umiri in čaka na nov začetek, vam, dragi sokrajani, želim miru v vaših srcih in med ljudmi, dosti zdravja in osebne sreče ter mnogo lepih doživetij ob pričakovanju novega leta.

*Za Svet KS Beltinci zapisala:
Lizika Zadavec*

Srečanje z najstarejšimi krajanji v KS Lipovci

Program sta s prijetnimi melodijami popestrila Ana Vegič in Domen Baša

V soboto, 24. 11. 2018, je v vaškem domu Lipovci potekalo tradicionalno srečanje najstarejših krajanov krajevne skupnosti Lipovci v organizaciji KS Lipovci in KUD Lipovci. Taka srečanja organizirajo mnogi slovenski kraji prav v mesecu novembru. Jesen življenja je čas, ko človek razmišlja o svoji preteklosti pa tudi o prihodnosti. To je čas, ko človek razmišlja tudi o sadovih svojega življenja. In lepo je, ko se najstarejši krajanji zberejo, poklepetajo in se družijo. Po maši je potekal kulturni

program, katerega so soustvarjali otroci iz lipovskega vrtca, osnovnošolci z deklamacijami in dramskim prizorom, srednješolci z recitalom in glasbenim vložkom, ljudske pevke iz Lipovcev in

moški pevski zbor Lipovci. Program je povezovala Nuša Horvat, zbrane pa je nagovoril tudi Dejan Jakob, predsednik Sveta krajevne skupnosti Lipovci. V KS Lipovci živi 230 krajanov, starih

več kot 65 let, srečanja pa se je udeležilo 98 krajanov.

Cvetka Rengeo

Rastem s knjigo

Rastem s knjigo je nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture.

Cilji projekta *Rastem s knjigo* so:

- spodbujanje dostopnosti kakovostnega in izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja;
- promocija vrhunskih domačih ustvarjalcev mladinskega leposlovja;
- spodbujanje motivacije za branje pri učencih in njihovega obiskovanja splošnih knjižnic.

Učenci sedmega razreda OŠ Beltinci so v ponedeljek, 15. 10. 2018, obiskali Pokrajinsko in študijsko knjižnico v Murski Soboti, kjer so z razlago knjižničarke Vesne Radovanovič spoznali njeno delovanje in organiziranost, se naučili orientirati v knjižnici in samostojno najti gradivo. Ogleдали smo si tudi razstavo, posvečeno

110-letnici rojstva prekmurskega pisatelja Miška Kranjca. Za darilo so prejeli mladinski roman pisateljice Nataše Konc Lorenzutti *Avtobus ob treh*, ki govori o odraščanju, o prvih prijateljstvih in ljubeznih, o svetlih in temnih platih odraščanja. Knjigo

učenci 6. in 7. razreda v tem šolskem letu berejo tudi za tekmovanje iz znanja slovenščine za Cankarjevo priznanje.

Cvetka Rengeo
šolska knjižničarka

Projekt Kar boli svet, boli tudi mene! na OŠ Beltinci

Vsako jutro sonce vzide in obsije ta naš čudovit planet. Na njem skupaj uživamo darove življenja ljudje, živali, rastline in vsa narava. Na žalost pa ni za vse prebivalce planeta Zemlje tako. Vojne in nasilja, ki se dogajajo po svetu, povzročajo veliko trpljenja in stisk. Učenci sedmih in osmih razredov Osnovne šole Beltinci so na delovno soboto, 21. aprila 2018, sodelovali v projektu Kar boli svet, boli tudi mene. Na delavnicah so pod vodstvom članov ekološko kulturnega društva Za boljši svet Maribor odkrivali medsebojno povezanost ljudi po svetu ter se pogovarjali o spoštovanju pripadnikov različnih etničnih in rasnih skupin, beguncev in migrantov. Člani društva so za učence odigrali dramatisirano predstavo, ki jim je pomagala bolje razumeti pojave sovražnega govora in

trpljenje ljudi, ki iščejo boljše možnosti za preživetje. Vsi skupaj pa smo iskali rešitve za ustvarjanje bolj pravične in odprte družbe.

Projekt Kar boli svet, boli tudi mene! je sofinanciral Urada Vlade RS za

komuniciranje. Več o njem si lahko preberete na www.karbolisvet-bolitudimene.forbetterworld.si. Vsem sodelujočim se najlepše zahvaljujemo za pomoč pri organizaciji in izvedbi projekta.

Katja Bernard

Mednarodna konferenca na OŠ Beltinci

V soboto, 27. 10. 2018, je na OŠ Beltinci potekala mednarodna konferenca z naslovom **Dejavnosti razširjenega programa v sodobni šoli**.

Konferenco sta s svojim nagovorom odprla Matejka Horvat, ravnateljica šole, in Milan Kerman, župan Občine Beltinci. V kulturnem programu je nastopila folklorna skupina Veseli Marki OŠ Beltinci.

V prvem delu konference so sodelovali

s svojimi predavanji plenarni predavatelji iz petih držav: Slovenije, Češke, Madžarske, Italije in Belgije. Izkušnje s svojih šol so predstavili dr. Matej Forjan (Šolski center Novo mesto), dr. Renato Lukač (Gimnazija Murska Sobota), dr. Andreja Božič Horvat (Srednja šola za gostinstvo in turizem Maribor), Franc Čuš (Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer), Lidija Pelcl Mes (OŠ Beltinci), dr. Cordula Hunold

(Goethe inštitut Praga, Češka), Eva Pritscher (Goethe inštitut Budimpešta, Madžarska), Jernej Šček (Znanstveni licej Franceta Prešerna Trst, Italija) in Patrick Verhasselt (College OLV-ten-Doorn Eeklo, Belgija).

V drugem delu je v 10 delavnicah več kot 120 učiteljev iz slovenskih osnovnih in srednjih šol predstavilo samostojne referate - primere dobre prakse razširjenega programa osnovne in srednje šole.

Mednarodna konferenca je bila zelo uspešna. Dan je minil v izmenjavi bogatih strokovnih izkušenj in prijateljskem ozračju. Udeleženci so se, verjamemo, domov vrnili obogateni z novimi idejami, ki jih bodo lahko s pridom uporabili pri svojem vzgojno-izobraževalnem delu.

OŠ Beltinci bo izdala tudi e-zbornik, v katerem bodo objavljeni vsi prispevki, ki so bili predstavljeni na konferenci.

Iris Vičar, Cvetka Rengeo

Štiridesetletnica zgradbe OŠ Beltinci

1. 9. 2018 je minilo 40 let, ko so učenci skupaj z zaposlenimi prvič stopili v novo zgradbo osnovne šole. 1. 10. 2078 je bila uradna otvoritev in prav zaradi tega je padla odločitev, da bomo na isti dan obujali spomine v Kulturnem domu v Beltincih.

Prireditve je potekala pod naslovom S SPOMINI V PRIHODNOST. Nastopilo je 112 učencev od 1. do 9. razreda,

skupaj s svojimi učitelji, kajti šola - zgradba - živi in diha z učenci in vsemi zaposlenimi.

Cilj prireditve je bil prikazati delovanje šole v vsej pestrosti v preteklosti, sedanjosti in „malo“ nakazati bodočnost.

Dramski prizori, recitacije, glasba, pesem in ples so se prepletali s cilji, vrednotami in vizijo šole.

Praznovanje so s svojimi nagovori obogatili predstavnica Zavoda za šolstvo OE Murska Sobota Irena Kumer, župan Milan Kerman in ravnateljica Matejka Horvat.

Bili smo veseli in zadovoljni, saj je prireditve zelo uspela.

Jelka Breznik

Himna beltinske šole

Prvič v zgodovini ima beltinska šola svojo himno. V šol. letu 2017/18 sta učenki 9. c razreda, Nuša Kolman in Manja Klemenčič, napisali besedilo himne, uglasbil ga je David Sabo iz 8. b. Besedilo je bilo prvič predstavljeno

na valeti junija 2018, učenci skupaj z učitelji pa so jo zapeli ob zaključku prireditve v ponedeljek, 1. oktobra 2018, ob 40 - letnici zgradbe OŠ Beltinci.

Manja, Nuša in David so opravili veliko

in pomembno delo. Iskrene čestitke in hvala! Besedilo himne si lahko preberete v nadaljevanju.

Jelka Breznik

BELTINSKA ŠOLA

*Na prekmurskih ravnica
naša šola ponosno stoji.
Polna ugank in znanja
z modrostjo nas poji.*

*Vsak učenec po svoje
je v znanju prvak.
Po uspehu hrepeni,
k dobrim ocenam stremi.*

*Naša šola daje nam znanje.
Pomembno mesto v naših srcih ima,
uresničuje nam sanje,
je vredna zlata.*

Ustvarjalci prve himne v zgodovini beltinske šole

Dan druženja na OŠ Beltinci

1. septembra 1978 so učenci z delavci iz šolskega okoliša beltinske osnovne šole prvič vstopili v novo zgradbo - zgradbo, ki jo učenci obiskujejo še danes. Preselili so se iz gradu in „stare“ šole, ki je stala ob cerkvi, ukinjene so bile vse podružnice, razen na Melincih.

Na dnevu druženja in ozaveščanja ob akciji Še zadnjič očistimo Slovenijo so 40-letnico zgradbe OŠ Beltinci zaposleni skupaj z učenci in številnimi gosti praznovali v soboto, 15. 9. 2018. Najprej je potekal delni kulturni dan: starejši učenci so ustvarjali po razredih, mlajši pa so si ogledali lutkovno predstavo gledališča KU-KUC.

Zelo zanimiv je bil jubilejni štafetni tek: 40 učencev je teklo 4 kroge za 40 let zgradbe, vsi prisotni pa so navijali.

Zatem pa so se učenci razvrstili po številnih delavnicah, kjer so tudi aktivno sodelovali. Zanimive so bile predstavitve hokeja na travi z rolerji, igranje tenisa, mešanih trojk odbojke na mivki, med dvema ognjema, učenci so se preizkusili v igranju šaha in nogometa. Obiskali so nas planinci, dekleta, ki

trenirajo gimnastiko, zanimivo je bilo v delavnici, kjer so predstavili boks, tenis in ples, izdelovali so rože iz krep papirja, z gasilci so vadili na poligonu. Knjižničarka je delila knjige, v kotičku EKO šole pa so se glede na to, da je ravno takrat potekala akcija Še zadnjič očistimo Slovenijo, učenci seznanjali z eko vsebinami.

Bil je pravi jesenski dan: pisan, bogat,

poln doživetij, ki jih še dolgo ne bomo pozabili.

Jelka Breznik

Učenci OŠ Beltinci so sodelovali na 9. pomurskem in 5. mednarodnem simpoziju o kronični rani v Radencih

V petek, 26. 10. 2018, je v Radencih v hotelu Radin potekal 9. pomurski in 5. mednarodni simpozij o kronični rani, ki sta ga pripravila Splošna bolnišnica Murska Sobota in Strokovno društvo medicinskih sester, babic

in zdravstvenih tehnikov Pomurja. Udeležilo se ga je čez 200 slušateljev, medicinskih sester, zdravnikov in ostalih zdravstvenih delavcev iz celotne Slovenije. Poleg domačih strokovnjakov s tega

področja so bili prisotni vabljeni predavatelji iz Hrvaške in Srbije. Udeležence je poleg pomočnice direktorja za področje zdravstvene nege Metka Lipič Baligač pozdravil tudi direktor bolnišnice Bojan Korošec.

V kulturnem programu so sodelovali učenci Osnovne šole Beltinci, folklorna skupina Veseli Marki, ki jo vodi Jelka Breznik. Mladi plesalci, cimbalistka in violinistka so navdušili s svojim programom, v katerem je bilo čutiti mehko prekmursko dušo in mlado ljubezen do širjenja ljudskega izročila v pesmi in glasbi.

Mladim glasbenikom in plesalcem ter njihovi mentorici Jelki Breznik se za njihovo sodelovanje iskreno zahvaljujemo.

*V imenu vodstva
Metka Lipič Baligač
Pomočnica direktorja
za področje ZN v
Splošni bolnišnici Murska Sobota*

10 let mednarodnega projekta PASCH na OŠ Beltinci

Osnovna šola Beltinci se je leta 2008 na pobudo Nemškega zunanjega ministrstva, Zavoda Republike Slovenije za šolstvo ter Goethe inštituta Ljubljana vključila v mednarodni projekt PASCH - Schulen: Partner der Zukunft (PASCH - Šole: partnerji prihodnosti). Cilj programa je bil vzpostaviti mrežo 1000 partnerski šol po vsem svetu, katerih učenci naj bi bili deležni

najboljšega možnega izobraževanja, kjer je velika pozornost namenjena prav pouku nemščine. Danes - 10 let kasneje - program povezuje že 2000 šol po vsem svetu, kjer ima nemščina pomembno vrednost in veliko dodano vrednost.

Naša šola se najintenzivneje povezuje s šolami v regiji MOE: Mittel-Ost-Europa (Srednjevzhodna Evropa), ki vključuje 22 šol iz 8 držav srednje in vzhodne Evrope. To so: Madžarska, Slovaška, Češka, Poljska, Litva, Latvija, Estonija in Slovenija. Zelo ponosni in veseli smo, da smo edina šola v Sloveniji, ki je vključena v ta projekt, da pišemo uspešno zgodbo že celih 10 let. Program učencem ponuja številne aktivnosti, kjer izboljšujejo in krepijo svoje znanje nemščine, navezujejo stike s svojimi vrstniki iz drugih držav in z različnimi izkušnjami gradijo svoje osebnosti. Tako so se v tem obdobju zvrstile številne aktivnosti, tako za naše

učence kakor tudi za učitelje.

Mednarodni natečaji

Sodelujemo na številnih mednarodnih natečajih, ki jih razpisujejo Goethe inštituti širom sveta in kjer razvijamo svoje jezikovne in kreativne zmožnosti: Postkarten aus meiner Zukunft, Sprachgeschwister, Wolke 7, Spieltrieb, Karaoke, Amors Pfeil, Top 100 Sehenswürdigkeiten Deutschlands, Designerwettbewerb, Fotowettbewerb, Märchenwelten...če omenim le nekaj najbolj prepoznavnih in nagrajenih.

Tematske delavnice

Z učenci se ob večjih praznikih, kot so božič in velika noč, redno družimo na popoldanskih delavnicah, kjer izdelujemo različne stvari ter spoznavamo načine praznovanja v nemško govorečih deželah. Izvajamo tudi različne druge delavnice, kot so zeliščarstvo, junaki iz risank, ogled nemških filmov, branje pravljic,

športne aktivnosti, snemanje kratkih videofilmov... Obiskal nas je čarovnik iz Nemčije in nas naučil nekaj čarovniških trikov. V jeseni pod imenom PASCH-Camp za devetošolce izvajamo intenzivne dvodnevne učne in glasbene delavnice na Pohorju, nazadnje z znano slovensko pevko Bilbi, ki prepeva tudi v nemščini. Poseben dogodek v prejšnjem šolskem letu je bil obisk nemškega glasbenika **Phila Vetterja**, ki je z učenci izvedel glasbeno delavnico in potem koncert za celo šolo. Aktualno pa smo se v septembru s tremi učenci udeležili **medijske delavnice** na temo družabnih omrežij v Litvi.

Mednarodne izmenjave

Izvedli smo dve izmenjavi s partnersko šolo na Slovaškem. Vsakokrat se je izmenjalo po 15 učencev ter dva učitelja. V dveh zaporednih letih so družine naših učencev gostili slovaške učence, potem smo obisk vrnil. V petih dneh smo v različnih delavnicah in ogledih ter pri gostujočih družinah spoznavali kulturo in način življenja drug drugega in krepili nemščino kot naš sporazumevalni jezik. Izvedli pa smo tudi virtualne izmenjave s partnerskimi šolami v Avstraliji, Braziliji, na Kitajskem, Poljskem, v Estoniji, Slovaški, Madžarski... Izmenjavali smo pisma ter poslikane vrečke iz blaga. Udeležili smo se tridnevne glasbene delavnice v Györu, kjer smo z nemškima raperjema skladali pesmi in jih predstavili na zaključnem koncertu.

Strokovne ekskurzije

Zagotovo najbolj atraktivne so dvodnevne ekskurzije v München. V dveh dneh si ogledamo vse glavne znamenitosti bavarske prestolnice in se naučimo tudi kaj koristnega za življenje. Radi pa se odpravimo tudi v sosednjo Avstrijo. Tako so na našem že ustaljenem programu ogled in spoznavanje Bad Radkersburga, adventni Graz ter potep po čokoladnici Zotter, Riegersburgu in živalskem vrtu Herberstein. Že osemkrat smo se z ekipami petošolcev udeležili snemanja nemškega otroškega kviza 1, 2 oder 3, ki poteka v Münchnu in ki ga je mogoče gledati po celem svetu na nemškem televizijskem kanalu ZDF.

FIT - izpiti

Izpiti Goethe inštituta se izvajajo po celem svetu, so zelo priznani, ugledni in visoko cenjeni. Na naši šoli se vsako leto izvajajo izpiti **Fit in Deutsch 1 in 2**, ki dokazujejo znanje nemščine na nivoju A1 in A2 in so za naše učence brezplačni. K izpitu vsako leto pristopi v povprečju 40 učencev, ki za uspešno opravljeno delo prejmejo certifikat. V zadnjih letih je slavnostna podelitev certifikatov postala stalnica ob zaključku šolskega leta, ki se je redno udeležujejo predstavniki občine, Goethe Inštituta, nemškega veleposlaništva ter nekajkrat tudi že aktualna veleposlanika.

Gledališče

Dve leti smo se skupaj z Gimnazijo Murska Sobota družili v Theaterprojektu oz. gledališki igri v nemškem jeziku. Učenci so se z mentorji gledališke igre in filma družili v delavnicah, kjer so se seznanili z osnovami gledališke igre. Delavnice so potekale v Varšavi na Poljskem in Beltincih, zaključna prireditev pa je bila v Pecu na Madžarskem.

»Kulturweit« - prostovoljca

Nemški projekt „Kulturweit“ vsako leto ponudi 400 mest za delo prostovoljca na področju kulture in izobraževanja. Tako smo imeli priložnost gostiti dva nemška prostovoljca, ki sta pri nas preživela pol leta in bila v nenehnem stiku z našimi učenci in v pomoč učiteljicam pri pouku nemščine.

Poletna šola - Jugendkurs

Vsako leto dva učenca prejmeta štipendijo in preživita 3 tedne v poletni šoli (Jugendkurs) v Nemčiji. Do sedaj

se je poletnih šol udeležilo že več kot 30 učencev. Ti se vračajo s pozitivnimi izkušnjami, marsikateremu od njih so se odprla nova obzorja in želja po šolanju v tujini.

Izobraževanja za učitelje, srečanja in konference

Vsako leto pa prejmemo tudi po eno štipendijo za učitelje. Tako se v poletnih mesecih udeležujemo jezikovnih ali izobraževalnih tečajev v Nemčiji, ki so odlična in neprecenljiva izkušnja za osebno in profesionalno rast. Srečujemo se s priznanimi strokovnjaki na področju vzgoje in izobraževanja ter izmenjujemo dragocene izkušnje z ostalimi učitelji naših partnerskih šol. Zato naš pouk nemščine temelji na sodobnih in inovativnih učnih metodah, kjer velik poudarek dajemo gibanju, slišnemu in videnemu, ustvarjanju in medpredmetnemu povezovanju. Obiskal nas je lutkar iz Nemčije, ki nam je pokazal delo z velikimi lutkami. S pomočjo lutke je mogoče tuji jezik skozi igro približati učencem in jih spodbujati pri komunikaciji.

Udeležujemo pa se tudi različnih eno- ali dvodnevni izobraževanj, ki nam jih ponujajo Goethe inštituti, tako doma kakor tudi v tujini. Skozi izobraževanja spoznavamo različne tehnike, oblike in metode, ki nam pomagajo popestriti in obogatiti pouk nemškega jezika. Razen tega Goethe inštitut v okviru iniciative pošilja po svetu svetovalce za poučevanje kot podporo partnerskim šolam; naša svetovalka prihaja z Goethe Inštituta Budimpešta. Na delovnih sestankih se nenehno srečujemo na naši ali kateri drugi šoli v regiji z

ravnateljki partnerskih šol, koordinatorji in direktorji Goethe inštitutov. V čast si štejejo, da nas je obiskal tudi že vodja projekta naše regije iz Prage.

Poleg vsega pa skrbimo tudi za prepoznavnost in ugled naše šole na državni in mednarodni ravni. Pojavljamo se v različnih medijih. Na šolskem blogu sproti poročamo o vseh aktivnostih v okviru projekta. Prav

tako s svojimi prispevki sooblikujemo spletni časopis projekta naše regije KLICK ter objavljamo zanimivosti iz našega življenja in dela na blogu projekta.

To so le najpomembnejši dogodki, ki so zaznamovali naših 10 let. Sodelovanje z domačim Goethe inštitutom v Ljubljani, kakor tudi z našima koordinatoricama

v Pragi in Budimpeštij je odlično in je primer vzornega sodelovanja na mednarodni ravni. Nikakor pa ne bi šlo tudi brez razumevanja in podpore vodstva šole in sodelavcev ter seveda naših pridnih učencev.

Lidija Pelcl Mes, koordinatorica projekta PASCH na OŠ Beltinci

Dan slovenske hrane tudi na POŠ Dokležovje

K vzgoji spada tudi pravilen odnos do hrane in slovenske tradicije. Zato smo v petek, 16. 11. 2018, na podružnici v Dokležovju v okviru naravoslovnega dne oziroma dneva slovenske hrane, kot smo ga poimenovali, opravili slovenski tradicionalni zajtrk. Uvodno smo skupaj z učenci pripravili prostor. Zajtrkovali smo kruh z maslom in medom, mleko ter jabolko. Povabili smo tudi čebelarja in članice društva DMP Dokležovje, ki so hkrati tudi babice naših učencev. Čebelar Slavko Vohar je na zelo zanimiv in otrokom dojemljiv način pripovedoval in prikazal pomembnost čebel v današnjem svetu.

Otroci so ga z zanimanjem poslušali in se navdušili nad delom čebelarja. V nadaljevanju smo s članicami DMP Dokležovje pripravljali domače dobrote iz jabolk. Otroci so spoznali, kako se pripravijo domači retaši, kompot iz jabolk, palačinke z jabolčnim nadevom in jabolčna pita. Na koncu smo se vsem sodelujočim zahvalili s pesmijo, v dar na naše srečanje pa so prejeli čebelico, ki jo je naredila naša spretna gospodinja Zvezdana. Dan smo zaključili s skupnim druženjem.

Bojan Vereš

Zdravje v vrtcu

V Vrtcu Beltinci smo se v šol. letu 2018/19 dogovorili za prednostno nalogo Zdravje v vrtcu. V enoto Ižakovci

smo povabili zunanjega strokovnjaka iz ZD Murska Sobota, zdravstveno tehnico Katjo Lebar, ki je otrokom predstavila

osnove zdrave prehrane, pripravo zdravega krožnika z modeli živil in pomen gibanja.

Spodbudila jih je k telesni dejavnosti in jim pokazala plesno točko »S plesom je moj gib lažji«. Otroci so ji pozorno prisluhnili in obljubili, da bodo jedli veliko zelenjave in manj sladkih jedi.

Za otroke je pomembno, da se že v mlajših letih navadijo, kako se zdravo prehranjevati in kako je za njihov razvoj pomembno gibanje.

S starši smo se dogovorili, da rojstne dni praznujemo na poudarku sadja in slanege peciva.

Simona in Bernarda Enota Ižakovci

Folk Music Heritage / Ljudska glasbena dediščina

Zavod za turizem in kulturo Beltinci

Zavod za turizem in kulturo Beltinci skupaj s partnerji (HET, Zalaegerszeg, Občina Lenti, ZRC SAZU, Ljubljana) od meseca septembra 2018 izvaja čezmejni projekt Ljudska glasbena dediščina (Folk Music Heritage).

Projekt ima za ZTK Beltinci izjemen pomen in bo predstavljal pomembno pridobitev na področju ljudske glasbene dediščine. Dnevno se dogaja, da po posameznih vaseh na isto melodijo pojejo slovensko ali madžarsko pesem, v praksi pa se velikokrat dogaja tudi, da instrumentalne zasedbe (»bande«) slovenskemu in madžarskemu občinstvu igrajo iste melodije, pa jih ima vsaka skupnost za svoje. Če sodelovanje na področju kulture ne bo iskalo prvin, v katerih se razlikujemo, temveč tiste, ki so nam skupne, potem se vzpostavi resnično čezmejno sodelovanje. Pri izvajanju čezmejnega projekta bodo udeleženci dejansko doživeli, da si skupne kulturne dediščine programskega območja nihče ne more prisvajati. Gre za našo skupno, lahko bi celo dejali evropsko vrednoto, kjer vsaka kultura doda svoj delež v mozaik skupne glasbene podobe območja.

Velika ovira sodelovanju med raziskovalci ljudske glasbe in glasbenimi pedagogi je pomanjkanje živih stikov. Projekt omogoča vzpostavitev osebnih poznanstev, srečanje in komuniciranje zainteresiranih na delavnicah in

konferenci, s tem pa bodo spoznali tudi metodologije, ki jih uporablja druga stran. Pri tem je pomembno, da se vsi seznanimo z »našo« in »drugo« ljudsko glasbo, se zavemo posebnosti, predvsem pa njunih stičnih točk. Vse to želimo s projektom doseči v programu čezmejnega sodelovanja.

Aktivnosti ZTK Beltinci

Ureditev in vzpostavitev Kulturno-izobraževalnega stičišča Beltinci (KIS Beltinci)

S projektom Folk Music Heritage želimo kulturni dom urediti v pomembno (čez)regijsko kulturno-izobraževalno stičišče (KIS) za področje ljudske glasbe in plesa.

Prek ureditve in vzpostavitve KIS Beltinci želimo tudi zagotoviti trajne vsebine in hkrati spodbujati medkulturni dialog, čezmejno sodelovanje med institucijami ter vključevati vse družbene skupine.

Aktivnosti za ureditev KIS Beltinci so vezane na nabavo potrebne pohištvene, tehnične in audio opreme ter ureditev prijetnega notranjega ambienta z zgodovinskim pregledom (v besedi in sliki) razvoja ljudske glasbe.

Ureditev KIS Beltinci je vezana na:

- scensko razsvetljavo (reflektorji, dimer, mešalna miza, nosilci, kabli, vtičnice)
- ozvočenje (digitalna mešalna miza, kabli, različni mikrofoni)
- IT opremo (širokokotni projektor in prenosni računalnik)
- pohištveno opremo (odrska zavesa, stenski obešalniki, plesni podij, regalne omare)

Ureditev avle KIS Beltinci

- postavitve razstave fotografij, katero bo spremljalo razlagalno besedilo (10 foto povečav, okvirji, pano z besedilom v sprejemni avli)

Dodatna oprema

- nabava 100 kom lesenih zložljivih stolov za dogodke na prostem
- organizacija dogodkov, taborov in delavnic
- organizacija srečanja na temo ljudske glasbene dediščine
- organizacija dveh enodnevnih delavnic s področja ljudske glasbe
- organizacija dveh dvodnevnih glasbenih taborov

Promocijski izdelki

- 2 samostoječa promocijska panoja
- rokavniki, torbice, kemični svinčniki, ovratni trakovi

Prevajanje

Upravljanje projekta

- delo zaposlene osebe v ZTK Beltinci
- pisarniški in administrativni izdatki

Skupna vrednost projektne partnerja ZTK Beltinci: 74.980,00 EUR.

Jožica Slavinec
administratorka na projektu

Filmsko sezono odprli s filmom OTO

Zavod za turizem in kulturo Beltinci že dobro desetletje med drugim skrbi tudi za kakovostno filmsko ponudbo v Kulturnem domu Beltinci, v poletnih mesecih pa v kinu na prostem na grajskem dvorišču, od leta 2019 pa v atriju Trga Karla Marxa. Tako smo do sedaj občinstvu prikazali že več

kot 50 filmov večinoma evropske kinematografije, med katerimi so bili tudi filmi, nagrajeni na evropskih filmskih festivalih od Benetk do Berlina. Sezono 2018/2019 smo začeli s filmom neodvisne produkcije KUD Zrak in RV Video iz Gornje Radgone, radgonskega scenarista in režiserja Vasje Rovšnika.

Kot so zapisali na svoji spletni strani, govori film »o lokalnem bebčku z imenom Oto, ki je vsem in v vsaki situaciji pripravljen pomagati. Pomoč nudi v obliki opravil okrog hiše in drugih fizičnih del. Ob humornih srečanjih z ljudmi, eni so mu naklonjeni, drugi so do njegove zaostalosti odkrito sovražni,

Še posebej smo bili veseli obiska filmske ekipe, s katero je po filmu potekal tudi neformalni pogovor

se Oto ves čas sooča s situacijami, ki poudarjajo njegovo drugačnost, hkrati pa pridno varčuje prisluzen drobiž, ki ga kot miloščino dobi od svojih "strank". Na skrivaj mu je vseč dekle srednjih let, ki živi s svojim nasilnim možem, kateri jo redno pretepa. A nekega dne se Oto obrne življenje na glavo, ko najde dolga leta izgubljeno sliko svetovno znanega umetnika. Sledi preobrat celotnega koncepta zgodbe z nenavadnim, a srečnim koncem za glavnega junaka.«
Le nekaj dejstev o tem tenkočutnem

portretu človeka z roba družbe, ki nikogar v dvorani beltinskega Kulturnega doma ni pustil ravnodušnega:

Radgonski filmarji so film posneli v 85 snemalnih dneh, v njem je sodelovalo več kot 70 ljudi, 30 igralcev, 40 stativov ter 10 snemalcev in tehnikov (izključno domačinov). V filmu sodeluje tudi priznani slovenski igralec **Ludvik Bagari**, ki ga poznamo po vlogah v filmih Halgato, Traktor, ljubezen in rock'n'roll in nadaljevankah Usodno

vino ter Reka ljubezni. Vsi sodelujoči so pri filmu sodelovali brez honorarja, predpremierno je bil predstavljen v G. Radgoni 25. in 26. maja 2018, slovensko premiero pa je doživel na filmskem festivalu Grossmann 2018, kjer je bil najbolj obiskan film festivala. Trenutno je film na pohodu po slovenskih kinematografih, do sedaj pa si ga je ogledalo že več kot 3500 gledalcev, kar je za neodvisno produkcijo zelo dobra statistika. Zadovoljiv pa je bil tudi obisk v Beltincih, saj si ga je ogledalo čez 40 gledalcev.

Napovedujemo:

Januar 2019:

Hommage á Bernardo Bertolucci (1941-2018): Mali Buda (1993)

Februar 2019:

Dokumentarni film Mateja Vraniča **Ptice jezer. Njihova vrnitev**

Dokumentarni film o Vladu Kreslinu režiserja Mirana Zupančiča **Poj mi pesem**

Na obeh projekcijah bodo prisotne tudi filmske ekipe.

ZTK Beltinci
Simona Cizar

KUD Lipovci (Vezilje in MoPZ) na 5. Mednarodnem festivalu vezenja v Velenju

Mestna občina Velenje, Muzej Velenje, Festival Velenje, ŠRZ Rdeča dvorana Velenje, Mladinski center Velenje, Univerza za III. življenjsko obdobje

Velenje in Zavod za turizem Šaleške doline so 21. in 22. oktobra 2018 v velenjski Rdeči dvorani organizirali 5. mednarodni festival vezenja, na

katerem se je predstavilo več kot 200 ustvarjalcev vezenin iz Slovenije, Francije, Hrvaške, Italije, Nemčije, Srbije, Kosova... in med njimi tudi naše – lipovske **VEZILJE KUD Lipovci** (na sliki spodaj od leve: Marija Lebar, Bernarda Žižek in Marija Stanko).

Tema letošnjega festivala je bil »Povšter« – blazina oz. vzglavnik. Ocenjevalna komisija je prva tri mesta za najlepše izdelani povšter prisodila veziljam po naslednjem vrstnem redu: 1. mesto za Francijo, 2. mesto Italiji in 3. mesto Nemčiji.

V Velenju je 1. mednarodni festival potekal oktobra 2009, sledili so mu še festivali leta 2012, 2014 in 2016. Letošnjega je odprl Peter Dermol, podžupan Mestne občine Velenje in izpostavil bogato sporočilo mojstrov

vezenja ter glavne cilje festivala: ohraniti in ponovno oživiti ljudsko vezenje kot prelepo kulturno dediščino, spoznati in izmenjati različne tehnike vezenja posameznih pokrajin oziroma držav, predvsem pa medgeneracijsko sodelovati z vzpodbudo in prenosom veščin vezenja iz starejše na mlajšo generacijo.

V nedeljo je v zaključnem programu med drugim nastopil tudi **Moški pevski zbor Lipovci** (zborovodja Gorazd Tivadar) in zapel 4 pesmi: Barčica, Teče mi vodica, San se šetao in Prlek si je neka zmisla. Velenje je 6. največje slovensko mesto, načrtno narejeno, urejeno, lepo..., vredno ogleda. Člani zbora smo združili prijetno z „izletnim“ in si ogledali med drugim tudi grad iz

13. stoletja, velenjsko skakalnico in mestno plažo ob Velenjskem jezeru... priporočamo...

Več slike v galeriji na www.lipovci.si

Franc Cigan Caki (F2C)

Vse se enkrat konča

Minulo je že kar 36 let, ko smo prijatelji Stanko Sreš, Martin Sreš in Martin Virag prišli na idejo, da bi kot začetniki teka v našem okolju organizirali tek. Ker sva bila dva Martina, ki sva imela svoja bivališča v Radencih in Bratonicah in ker se nam je zdelo, da rabimo nek tek za zaključek sezone, smo se odločili, da ga bomo organizirali na relaciji Radenci – Bratanci in obratno (vsako drugo leto) in ga bomo imenovali » Martinov tek » na martinovo soboto (pozneje smo dogodek predstavili na soboto pred Martinovo soboto). Prireditve se je prijela - zraven smo povabili še pohodnike in kolesarje - in dosegla že tudi 250 udeležencev iz Slovenije, pa tudi iz sosednjih držav.

Prireditve se mora stroškovno pokriti in je kalkulacija prirejena le kritju stroškov posameznika (čaj na začetku, po 10 km sendviček ter osvežilna pijača, na prihodu v cilj čaj ali kuhano vino, spominsko darilce, košček sladice, bujta repa, prevoz na štart, prevoz opreme na cilj). Stroški

varovanja proge, označitev proge, izdelava reklamnih rekvizitov, stroški glasbe, strežbe in priprave hrane, »krst mošta« (vsaj darilce, malico in pijačo smo tudi prostovoljcem dolžni dati) in nenazadnje tudi tveganost prireditve (zaradi vremena manjša udeležba) se krijejo od prodaje pijač na prireditvi po prihodu na cilj.

Vsa ta leta smo uspeli stroške prireditve nekako pokriti tudi s sredstvi donatorjev, a ker je bilo letos Martinovih prireditev že toliko (skoraj v vsaki vasi) in ker se število ljudi, ki so pripravljene garati za in na prireditvi manjša, sem se odločil, da je bila taka prireditve v Bratonicah letos zadnja, ki sem jo organiziral. Pripravljen sem pomagati, ne pa je voditi in nositi odgovornost. To prepuščam novemu vodstvu TD Bratanci.

Najlepša hvala vsem, ki ste se prireditve kdajkoli udeležili kot udeleženci ali kot „garači,“ ki ste pripomogli, da je prireditve vsako leto bila. Ne bom vas našteval, ker ne bi rad nehote koga

izpustil. Dva od teh pa moram omeniti: Stanka Sreša, ki je bil pobudnik prireditve in ki se je vseh tudi aktivno udeležil, in seveda moja žena Geno, ki je vsako leto podpirala tri vogale prireditve.

No, Števek, pa je le prišel konec in drugo leto ti ne bo potrebno kuhati bujte repe za Martinovo soboto.

Martin Virag

Varstveno delovni center Murska Sobota

Varstveno delovni center Murska Sobota je regijski javni socialno-varstveni zavod. Namenjen je celostni oskrbi odraslih oseb z motnjo v telesnem in duševnem razvoju.

Deluje na štirih lokacijah v Pomurju: Murski Soboti, Gornji Radgoni, Ljutomeru in Lendavi. Trenutno vključuje 166 uporabnikov v dnevno varstvo, v storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji. Na treh lokacijah (Gornja Radgona, Ljutomer in Lendava) se izvaja tudi institucionalno varstvo za 39 uporabnikov. Te bivalne enote so namenjene nadomeščanju ali dopolnjevanju funkcije doma ali lastne družine. Uporabnikom tako zagotavljamo osnovno in socialno oskrbo ter zdravstveno nego.

Dejavnost dnevnega varstva je namenjena ohranjanju pridobljenih znanj in delovnih spretnosti, razvijanju novih sposobnosti, pridobivanju socialnih in delovnih navad, razvijanju individualnosti ter vključevanju v skupnost in okolje.

Storitev zavoda se izvaja v skladu z Zakonom o socialnem varstvu, veljavnimi normativi, dogovorom z uporabnikom in veljavnimi internimi akti.

Kako lahko sodelujemo?

Našim uporabnikom dvigujemo občutek koristnosti z zaposlovanjem z raznolikimi deli. Izvajamo primerna dela na trgu v smislu kooperacijskega dela, kar pomeni, da za podjetja,

organizacije in posameznike opravljamo različna enostavna ročna dela in storitve:

- sestavljanje drobnih predmetov iz plastike, kovine in lesa,
- sortiranje plastike,
- demontažo plastike in kovine,
- pakiranje različnih materialov (kovine, plastike, papirja, tekstila),
- urejanje okolice.

Zaradi napredka industrije je možnosti pridobiti ali obdržati tovrstno delo vedno manj, kljub temu si želimo novih priložnosti za izvajanje kooperacijskih del.

Svoje povpraševanje lahko pošljete na naš naslov ali nas pokličete.

Že poznate naše izdelke?

Pomemben del zaposlitvenega programa predstavlja naš dobro razvit lastni program. Izdelujemo izdelke, ki so zanimivi za trg, ki so uporabni in lepi. Tehnološki proces izdelave in delovne pripomočke prilagajamo sposobnostim uporabnikov.

V keramičnih, lesnih, tkalskih, šiviljskih in drugih ustvarjalnih delavnicah naši uporabniki pod mentorstvom delovnih inštruktorjev ročno izdelujejo:

- izdelke iz lesa: gajbice, pladnje, podstavke, krmilnice...
- izdelke iz gline: posode za enolončnice, krožnike, vrče, kozarce...
- izdelke iz blaga: nahrbtnike, torbe, copate, odevnice, vzglavnike in druge dekorativne izdelke

- ročno tkane izdelke: tepihe, pogrinjke, prtičke
- izdelke iz stekla: krožnike, sklede, nakit
- papirno galanterijo: voščilnice in darilne vrečke.

V procesu izdelave spoznavajo različne tehnike, materiale, se estetsko izražajo, razvijajo občutek odgovornosti, največje zadovoljstvo pa jim je končni izdelek. V vsak naš izdelek je vloženo veliko truda, volje, upanja in hrepenenja.

Izdelki so na voljo v naših trgovinah po enotah. Prodaja poteka tudi preko osebnega predstavitvenega načina. Pogodbeno sodelujemo z organizacijami, ki so v nas prepoznale zanesljivega in kakovostnega partnerja. Za vas izdelamo poslovna darila, uporabna darila za različne priložnosti in drobne pozornosti, ki jih boste z veseljem uporabljali ali ponosno podarjali naprej.

Izdelke lahko primerno aranžiramo in opremimo z vašim logotipom ali sporočilom.

Nakup z dobrim namenom

Zaslужek od prodaje lastnih izdelkov in storitev gre za denarne nagrade naših uporabnikov in njihove druge aktivnosti. Možnost opravljanja različnih del je za njih nadvse pomembna. Pomeni jim dragocen občutek koristnosti in aktivne vključenosti v družbo ter s tem pomembno izboljšuje njihovo samopodobo.

VVDC-ju bomo še naprej delali dobro za uporabnike. Hkrati si želimo še naprej dobro medsebojno sodelovati s svojci, podjetji, organizacijami, z občinami, društvi in pomurskim prebivalstvom ter s tem prispevati k dobri človeški družbi. Družbi, v kateri se ima vsak človek pravico vključevati, sodelovati in potrjevati.

Vabimo vas, da si ogledate našo spletno stran www.vdcms.si in nas še bolj spoznate.

Veseli bomo, če boste vstopili v kontakt z nami, kupili naš izdelek, nas obiskali in preprosto sprejeli.

mag. Silva Bohnc

Udeležba na mednarodnem dnevu bele palice

V organizaciji Udruge slijepih Međimurske županije se je Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Murska Sobota 12. 10. 2018 udeležilo prireditve, posvečene mednarodnemu dnevu bele palice. V Katoliškem domu Čakovec je prisotne nagovorila predsednica Udruge slijepih Međimurske županije Marija Ciglar ter prisotne povabila k poslušanju predstave »Kerekeš Teatra« Krtice. V nadaljevanju programa smo prisluhnili nastopajočim osebam z okvaro vida iz štirih partnerskih društev.

Pot nas je vodila iz Čakovca v Doljno Dubravo. Tamkaj nas je toplo pozdravil župan občine Dolnja Dubrava.

Prijetno topel s soncem obsijan jesenski dan smo zaključili s kosilom in medsebojnim kramljanjem. Moto srečanja je bil »Kako pomagati sebi!«. Partnerji srečanja: Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Murska

Sobota, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ptuj, Udruga slijepih Međimurske županije in Udruga slijepih Varaždinske županije.

Marjeta Grabar

Vestičke iz Kluba ljubiteljev stare kmetijske in ostale tehnike Pomurja Beltinci

Za konec našega klubskega delovanja smo za naše člane in simpatizerje pripravili kostanjev piknik, na katerem smo se zbrali v lepem številu; bilo nas je nekaj čez trideset.

Naši pridni članici, Cvetka Zadavec iz Lipe in Kristina Horvat iz Odranec, sta spekli dobre domače pogače, Helena Cigan iz Beltincev pa je prinesla dobro pecivo.

Naš izvrstni kuhar je pripravil izvrsten giros, manjkalo pa ni niti dobrega mošta in mladega vina.

Ponosni smo na naše člane, ki prihajajo iz celotnega Pomurja, Štajerske in sosednje Avstrije.

Izredni dogodek, pri katerem bomo sodelovali, pa je povezan z 90. obletnico radia Slovenije in 60. obletnico začetka oddajanja Murskega vala, ko bomo sodelovali pri postavitvi razstave z nekaj eksponati najstarejših radijskih aparatov, celo iz leta 1920.

Pripravljamo se tudi že na razstavo starodobnikov, ki bo v sklopu radgonskega sejma v mesecu aprilu, in

jo organizira Zveza starodobnih vozil Slovenije, katere člani smo tudi mi.

V Beltincih pogrešamo kakšen prostor, kjer bi lahko imeli razstavljeni vso tehnično kulturno dediščino, saj jo vsi zbiratelji moramo hraniti po svojih domovih.

Ker se bližajo najlepši prazniki v letu,

želimo vsem občanom naše občine vesele božične praznike in srečno, zdravo in zadovoljno novo leto.

*Ivan Zadavec, predsednik
in Lizika Zadavec*

Srečanje skupin za samopomoč Modri in Mavrica v Murski Soboti

V Murski Soboti sta se v novembru srečali skupini za samopomoč Modri in sorodna skupina Mavrica iz Ptuja.

Naša srečanja so postala že tradicionalna, saj smo se letos srečali že petič. Gostje iz Ptuja so nas obiskali v prostorih društva, srečanje pa je letos gostilo naše društvo. Vse navzoče je pozdravil in nagovoril predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota, Vojmir Prosen. Poudaril je pomen takšnih srečanj in željo, da bi se tovrstna

druženja skupin za samopomoč nadaljevala.

Moderatorica srečanja je bila vodja naše skupine Modri, socialna delavka Marta Volmut. Pod njenim vodstvom smo se razgovorili, izmenjali izkušnje in pregledali delo obeh skupin v preteklem letu. Marsičesa smo se dotaknili, organizirali tematska predavanja, obiskali razstave, imeli ročne in spretnostne delavnice in izvajali aktivnosti, ki naše člane zanimajo, jih krepijo in jim pomagajo.

Na željo naših gostov iz Ptuja smo skupaj zapeli tudi lepo prekmursko pesem Vsi so venci vejli. Po opravljenem formalnem in sproščujočem delu srečanja smo se odpravili v središče Murske Sobote, kjer smo obiskali novo medgeneracijsko središče Mensana.

Prijazno osebje nam je predstavilo poslanstvo in vsebino tega objekta in razkazalo prostore. Po skupni malici je sledil še sproščen pogovor, saj smo z gosti iz Ptuja postali že pravi prijatelji.

V popoldanskih urah smo se poslovili z željo, da se prihodnje leto ponovno srečamo, pogovorimo in pregledamo naše delo in aktivnosti.

Tovrstna srečanja skupin za samopomoč so dobrodošla popestritev našim članom in tudi vzpodbuda za delo skupin za naprej, zato jih bomo, predvsem na željo naših članov, negovali in poglobljali.

Marta Volmut, vodja skupine za samopomoč Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota

Veterani Območnega združenja vojne za Slovenijo Murska Sobota obiskali Benečijo

V soboto, 29. 9. 2018, smo se veterani Območnega združenja vojne za Slovenijo Murska Sobota v zgodnjih jutranjih urah odpravili poti Benečiji. Na poti smo se ustavili v Vipavi, kjer

so nas pričakali veterani OZ občin Ajdovščina –Vipava, ki jih je vodil častni predsednik Ivan Marc. Predstavil nam je dogodke, ki so se dogajali pri njih v času vojne leta 1991. Pot nas je vodila

naprej proti Italiji, kjer smo se najprej ustavili v mestu Čedad in si ga tudi ogledali (mestno hišo, langobardski tempelj, kip Julija Cezarja...). Pot smo nadaljevali do Pušje vasi, ki je bila po potresu leta 1976 v celoti obnovljena. Po ogledu muzeja mumij je sledila vožnja do postaje gondole, s katero smo se zapeljali na vrh Višarij. Pričakalo nas je prekrasno vreme, ki smo ga izkoristili za ogled, nakupe spominkov in se okrepčali. Po vrnitvi v dolino smo pot nadaljevali proti Sloveniji, kjer smo se po prestopu meje najprej ustavili v Planici in si ogledali športne objekte. Pozno kosilo smo opravili v Ratečah v gostilni Žerjav. V Mursko Soboto smo se vrnili v poznih večernih urah, veseli, da smo obiskali kraje, kjer še prebivajo Slovenci izven meja naše domovine.

Janez Kološa, sekretar OZVVS Murska Sobota

Druženje prostovoljk in prostovoljcev DU Pomurja v projektu "Starejši za starejše"

Druženje prostovoljk in prostovoljcev DU Pomurja, ki smo vključeni v projekt Starejši za boljšo kakovost življenja doma, ki ga vsako leto v jesenskem času organizira PPZDUMS, se je letos odvijalo ob koncu novembra v Nedelici. Za izvedbo tega srečanja je tako kot vedno najbolj zaslužna predsednica PPZDUMS, Vijola Bertalanič.

Po uvodnih besedah in pozdravih je predsednica orisala pomen projekta in vlogo prostovoljk in prostovoljcev v njem. Vsem se je zahvalila za delo in trud pri pomoči starejšim, osamljenim, nemočnim. Trenutno poteka projekt v sedemnajstih DU v Pomurju, v katerega je vključenih okrog 180 prostovoljk in prostovoljcev. Tega srečanja se vsi, ki smo vključeni v omenjeni projekt, radi udeležimo, saj nas taka druženja vedno znova bogatijo in nam dajo svežega zagona za naše delo.

Srečanje pa ni namenjeno le druženju in zabavi, pač pa ima tudi delovno noto. Letos smo udeleženci prisluhnili predavateljici iz Spominčice - Slovenskega združenja za pomoč pri demenci. Zelo podrobno in nazorno je opisala to bolezen, za katero zbolevalo predvsem ljudje po 65. letu starosti in ki s starostjo narašča. Demenca je kronična napredujoča bolezen. Še vedno ne vemo, zakaj prihaja do propada možganskih celic, zato zanjo tudi ni ustreznih zdravil, lahko pa se jo omili, če se jo pravočasno odkrije. Z demenco se v Sloveniji bori vsaj 32.000 oseb, najhuje pa je, da ob takih bolnikih trpi še vsaj toliko oseb, ki jih spremljajo. Največkrat so to člani družine ali

strokovni delavci po domovih, zavodih. Staranje prebivalstva prinaša pred našo družbo nove izzive in terja nove odgovore.

Spremembe se dogajajo vsak dan, na vseh področjih človeškega življenja in delovanja. Za boljše razumevanje tega sveta je potrebno vseživljenjsko učenje. To pa pomeni, da se moramo tudi starejši neformalno izobraževati, če želimo usvojiti osnovna znanja informacijskega časa in se vključevati tudi v razna prostovoljna dela, kot je npr. projekt Starejši za starejše. Vsak, ki želi opravljati to delo, mora biti zaupanja vredna oseba, razumevajoča, prijazna, sprejemati mora drugega in drugačnost, ga znati poslušati in tudi spoznati njegove stiske, ki večkrat kličejo po pomoči. Včasih nekdo potrebuje le topel objem, stisk roke, topel nasmeh, ali preprosto prijazen pozdrav. Drobne pozornosti so torej tiste, ki lahko v človeku vzbudijo tople,

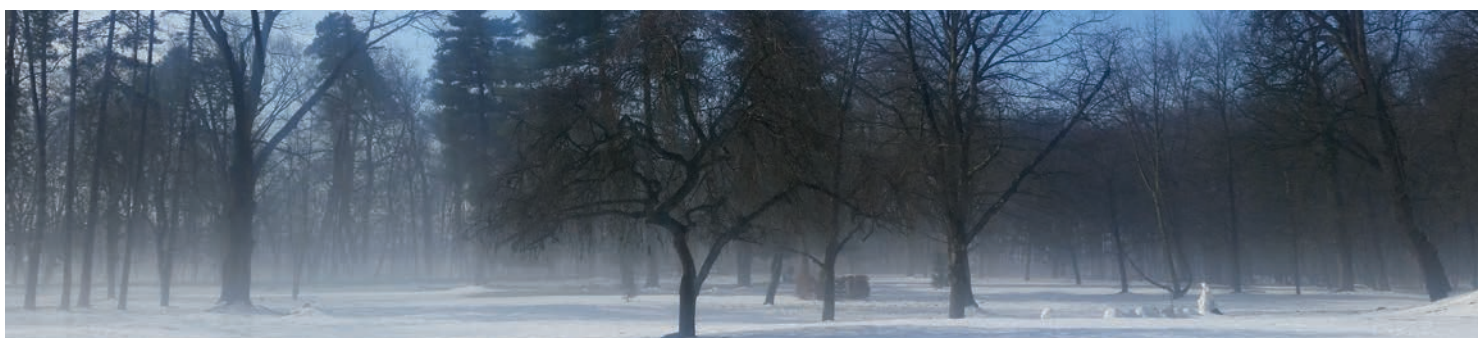
prijetne občutke. Zdravilo za človeško dušo ni vselej tableta, ki jo predpiše zdravnik, zdravilo so ali pa niso človeški odnosi, ki večkrat kalijo mir v duši ter razjedajo človekovo notranjost in njegovo dostojanstvo.

Prostovoljci si prizadevamo in delujemo v tej smeri, da vsaj poskušamo omiliti nekatere težave, ki obkrožajo in delujejo na človeka v negativnem smislu.

Kot vsi ljudje se tudi prostovoljci staramo in bomo morda nekega dne sami potrebovali pomoč drugega, zato vas vabim, da se nam pridružite mlajši upokojenci iz občini Beltinci.

Hvala vsem, posebej še prostovoljkam, saj je projekt SZS pri DU Beltinci tudi v letu 2018 potekal po zastavljenem programu.

Ana Marija Vučko
koordinatorka projekta

Tudi ptice si želijo topline človeškega srca

Končuje se jesenski čas, narava v svojem pokoju umirja vitalnost in čaka, da si v zimskem času nabere energijo in moč, da ponovno vzplameni v svojem velikodušnem čaru spomladanskega doživetja. To obdobje je tudi čas, ko so med nami bitja, ki jim narava ni namenila toplih domov, kašč, hladilnikov in zamrzovalnih skrinj. Prepuščena so naravi, temu velikemu skrivnostnemu sistemu, s katerim bi rad velikodušno gospodaril ČLOVEK, bitje, ki je storilo že nešteto kapitalnih napak, da bi zadovoljilo samo sebe. Žal je posegel tako daleč, da so ostali brez strehe, zavetja in najnujnejše hrane tudi spremljajoči prebivalci tega planeta. V mislih imamo PTICE.

V naravnem biotopu sonaravnega bivanja, v hiperprodukciji sodobnega časa se na njih pozablja. V medijih vidimo naravne katastrofe, lakoto, mraz, itd ... Žal te tegobe doživljajo tudi ptice.

Kako lepo je, ko se že v odhajajoči zimi in zgodnji pomladi sliši njihovo petje, sporočilo in oznanilo, da prihaja nov čas. S svojimi ženitvenimi vragolijami tudi nam vzbujajo ugodna čustva. Zaskrbljujoča pa so dejstva, da načini sobivanja z njimi ne kažejo preveč optimizma. Vprašanje je, kako dolgo se bodo odvijali naravni koncerti, kako dolgo bomo opazovali neumorno in potrpežljivo pobiranje žuželk v naših vrtovih, sadovnjakih in daljni okolici.

Od nas ta majčkena bitja potrebujejo nekaj pomoči. Vsaka naša domačija ima kakšen prostor, pa čeprav smo še tako občutljivi za čistočo, kjer bi se dala postaviti skromna krmilnica in gnezdilnica (domek) za zarodek. Morda tudi na takem mestu, kjer bi lahko iz objema sobne toplote gledali, kako se te ljube ptičke med seboj borijo za svoj del »potičke« (seme, lojne pogače ...) za preživetje.

Ptice, ki nas v zimskem času ne zapuščajo, torej se ne selijo, rabijo za preživetje v glavnem hrano semenskega izvora (sončnice, buče, oreh, itd.), lojne pogače. Nikakor pa jih ne krmimo z

ostanki hrane, s kruhom, soljenimi jedmi in podobnim, kar jim škodi.

Zdaj je čas, da pomislimo tudi na ptičji zarod. Večina ptic potrebuje za domovanje votline (dupla) in varna mesta pred plenilci. Žal sta jih čas in razvoj uničila, moderne fasade in gradnja nasploh pa je zamašila kakšno skrito mesto. Gnezdilni prostor se je minimaliziral. Kako lahko pomagamo? Postavitev krmilnice zahteva malo, potrebna pa je seveda volja in razumevanje, da se za gnezdilnico najde mesto. Ptice ne rabijo razkošja, narava jih uči skromnosti. Dovolj je že navadna gnezdilnica, ki nudi samo to, da ne zamaka, nudi dovolj prostora in je nameščena v taki višini in mestu, da je ne ogrožajo domače živali in plenilci. Zgodnje spomladansko petje, skrbno pobiranje žuželk, zgodnje prebujanje siničkinega petja, nočni koncert slavčkovih vragolij pa je bogato plačilo za človeka. Mar to ni božji dar?

Morda se bo ob branju tega članka odprlo še kakšno srce in mu bodo prisluhnili tudi možgančki.

Za vsak še tako mali korak vam bodo v kratkem zopet zapele zahvalne pesmi.

***V imenu zunanjih ptic
ljubitelji zunanjih ptic
DGMŽ Beltinci***

In poleteli so golobi

Da! Poleteli so z ledenice na grajskem dvorišču in nesli sporočilo, da se je na dvorišču zbralo preko 200 starodobnih ljubiteljev starih koles na že 16. mednarodnem rallyju s starodobnimi kolesi v soboto, 19. maja 2018.

Zbirati smo se začeli po 8. uri zjutraj in kmalu se je dvorišče napolnilo s starimi kolesi in njihovimi lastniki. Prišli so od blizu in daleč, iz domovine in tujine, ne samo starejši, tudi mlajši, vsi, ki v sebi nosijo nekaj, kar nima vsak: odnos do etnokulturne dediščine, spoštljiv odnos do preteklosti, spoštovanje drugačnosti, odnos do sočloveka in gojenje prijateljstva med ljudmi in

narodi.

Naši gostje kolesarji so prišli iz Nagykanizse na Madžarskem, Koprivnice na Hrvaškem, iz sosednje Avstrije, iz različnih krajev Slovenije: kolesarska sekcija iz Gribelj na Dolenjskem, Škofje Loke, Stare Gore. Pridružila so se nam številna domača društva, Polanski Pücki, Varaški Šujstri ter mnogi posamezniki, ki se želijo udeležiti našega rallyja. Skratka, čudovita paleta kolesarjev, ki se je podala na pot cca 20 kilometrske proge. Prvo gostoljubje smo pripravili že v Lipi skupaj s KS Lipa, kjer smo se malo okrepčali, spočili in nadaljevali pot.

Zbrali smo se v Veliki Polani, rojstnem kraju literata Miška Kranjca, kjer smo bili gostje Občine Velika Polana. Sledil je družabni program, odvijale so se igre, kot so bile nekoč, edina zabava našega podeželja. Odvijala so se tekmovanja, nogomet z žogo iz cunj, streljanje s fračo in metanje kamnov v daljino. Zaključili smo v Beltincih, v prijetnem prijateljskem vzdušju ob nastopu tamburašev in veteranske folklorne skupine KUD Beltinci ter ob prijetnih zvokih ansambla Skok. Kot vedno, ob slovesu prijateljski objemi in lepe želje, ki so pospremili naše prijatelje in jim zaželeli srečno vrnitev na svoje

domove.

Še pred rallyjem smo opravili kar nekaj naših nastopov. Bili smo gostje rekreacijske vožnje v avstrijski Radgoni. Pobrateni smo s starodobniki Kerekparos Oldtimer klub Szövetseg iz Nagykanizse, kjer smo se udeležili njihovega rallyja. Tudi po našem rallyju nas je čakalo veliko dela. Vrniti smo morali udeležbo z našega rallyja. Tako smo bili v Škofji Loki, junija gostje prijateljskega društva Biciklin v Koprivnici. Že nekaj let s svojimi starodobnimi kolesi popestrimo in obogatimo prireditve, ki jo prirejajo v Moravskih Toplicah in promoviramo našo dejavnost ter pokrajino.

Skrbimo tudi za dobro počutje članov društva, saj naš tradicionalni junijski piknik ni posvečen samo državnemu prazniku, ampak tudi družinskim članom. Vsakoletni izlet je vezan na spoznavanje etnokulturne dejavnosti v naši širši okolici, kjer spoznavamo tudi običaje, ljudi, šege in navade. Letos smo spoznali splavarje iz Mute in si ogledali muzej.

Opazili so nas lahko tudi na Polanskih dnevih, Jena-mena festu v Črenšovcih, na folklornem festivalu v Beltincih. Pohvalimo se lahko tudi v tradicionalni starodobni kulinariki, saj smo bili na Dödöljyadi v Puconcih in dosegli kar prvo mesto. Bilo je še opravljenega ogromno vzporednega dela. Bilo bi predolgo, če bi naštevati vse.

Če omenim še razstavo starodobnih koles v beltinskem gradu. Tudi letos smo na ogled postavili starodobna kolesa na razstavi, ki smo jo odprli

Zaključna vožnja 2018

18. maja 2018 in je bila na ogled do oktobra. Razstavo so popestrile risbice učencev OŠ Beltinci, fotografije z motivi koles in kolesarjev ter predstavili tudi zbirko znamk koles zbiratelja Albina Polaka. Za tem so stali naši pridni člani. Prispevali so vsak po svojih močeh, eni več, drugi manj, od zdravja in časa odvisno. Mislim pa, da je rezultat skupnega dela dober.

Ne smemo pozabiti naših ožjih donatorjev, oziroma soorganizatorjev Občino Beltinci, Zavod za turizem in kulturo Beltinci in KS Beltinci. Brez njih ne bi šlo tako kot je. Hvala tudi odgovornim, ki so stali za temi odločitvami. Spletli smo trdne vezi tudi s sorodnimi društvi, ki nam stojijo ob strani PGD Beltinci, Avto-moto veterani Murska Sobota, Policijska postaja Murska Sobota in mnogi posamezniki, ki jim je edino plačilo Hvala.

In na koncu bi še radi poudarili, da

pogrešamo somišljenike, ljudi, ki bi zbrali lahko moči in volje, da bi se nam priključili. Žal moramo poudariti, da je mišljenje, ki ga pogosto slišim: »Ko se bom upokojil, se bom mogoče vključil«. Namen društva ni v tem, da se združuje populacija starejših, ampak populacija, ki v sebi nosi smisel za ohranjanje etnokulturno tehnične dediščine. To je pa lahko tudi prebrisan in razgledan 10-letnik.

Naša vrata so odprta, ne zahtevamo veliko in samo dobra volja, seveda nekaj članarine, odkrit pogovor in zadeva je rešena. Naj vam v srcih, duši in telesu biva sama pozitivna stvar. Sreča naj vas objema v pričakovanju lepih želja, dobre volje in poguma v letu 2019.

Bodite srečni in zdravi, z vami bomo tudi Dimeki.

Av gust Farkaš

Pregled dela vinogradniškega društva Beltinci v letu 2018

Vinogradniško društvo Beltinci že več kot 22 let povezuje vinogradnike in tudi sadjarje z območja občine Beltinci. Društvo šteje 55 ljubiteljskih vinogradnikov. Osnovno poslanstvo je ohraniti prijateljsko druženje in dvig strokovnega znanja z nenehnimi strokovnimi izobraževanji o vzgoji in negi vinske trte ter pridelavi zdravih in ustreznih vin. Da bi to dosegli, imamo v društvu kar obsežen letni program. Začeli smo s tradicionalnim Blaževim rezom, katerega program in sam rez se odvija pri društveni vinski

kleti za občino. Med spomladanskimi aktivnosti je tudi ocenjevanje vin in kar nekaj vinogradnikov iz našega društva je bilo prisotnih na katerem izmed teh tekmovanj.

V prvi polovici leta smo na skupščini izvolili nove organe društva ter potrdili tudi novo vodstvo za obdobje štirih let. Obenem smo opravili strokovno predavanje o škropljenju oz. škropilnem programu družbe Bayer. Društvo je sprejelo tudi vodenje koordinacije vinogradniških društev v Prekmurju.

Meseca junija je bil v sadovnjaku Franca Novaka v Beltincih strokovni prikaz

zelenih del v sadovnjakih, ki je aktualen v poletnem času. Praktični prikaz je izvedel univ. dipl. ing. kmetijstva Miran Torič (smer sadjarstvo) iz KGZ M. Sobota. Z njim smo dogovorjeni, da nam na isti lokaciji prikaže tudi spomladansko rez v sadovnjaku.

V mesecu juniju smo izvedli strokovno ekskurzijo v Haloze, kjer pa ni bil edini cilj vinogradništvo. Ogledali smo si trsničarstvo in drevesničarstvo Pütar v Cvetkovcih, sirarstvo Bedrač v Slatini, imeli predstavitev in ogled cerkvice, posvečene Sveti Ani, ter pri tamkajšnjem istoimenskem vinogradniškem društvu

ogled vzorčnega vinograda, kleti in degustacijo vin.

Jesenski čas ima za vinogradnike še poseben čar, saj smo takrat deležni sadov preteklega dela. Letošnje hitre trgatve je spremljajo prelepo in še zelo toplo jesensko sonce. Večina vinogradnikov iz našega društva, pri katerih ni bilo toče, je bilo zadovoljnih ob pogledih na zrelo grozdje in pozneje polne sode.

Kot že nekaj let nazaj, smo se tudi letos odzvali in sodelovali - na poziv ZTK Beltinci - ob prireditvi Sokolarjenje v Beltincih. Poseben praznik vina smo člani obeležili s tradicionalno prireditvijo »Martinovanje«, kjer je sv. Martin s šaljivim prikazom krsta mošt spremenil v vino. Hvala vsem, ki so sodelovali pri pripravi ter izvedbi tega dogodka in tako ustvarili čudovito vzdušje za številne obiskovalce.

Misli naših vinogradnikov so že pri zimski rezi, kar načrtujemo v drugi polovici januarja, saj le ta predstavlja izhodišče za nov vinski letnik ter negovanje vin ali kletarjenje, da jih lahko kvalitetne ponudimo v uživanju. Vinogradnike nas večkrat preplavi misel, da ljubiteljsko vinogradništvo sčasoma izginja na obroke, zato se ravno preko društva trudimo, da ohranimo bodisi družinsko tradicijo, druženje ali pa sodoben izziv v vinogradništvu. Ob koncu se zahvaljujemo za sodelovanje Občini Beltinci, ZTK Beltinci, KS Ižakovci, družini Franca Novaka, PGD Beltinci za uporabo njihovih prostorov čez leto ter vsem članom in vsem ostalim, ki ste kakorkoli pripomogli k uspešnemu in nemotenemu delu ter tako prispevali tudi k promociji in dobremu delovanju Vinogradniškega društva Beltinci.

Vinogradniško društvo Beltinci

Zimsko spanje ali hibernacija

Hibernacija ali zimsko spanje je stanje telesne neaktivnosti živih bitij, pri katerem se umiri srčni utrip, zniža telesna temperatura, presnova se upočasni z namenom zmanjšati porabo energije predvsem v zimskem času, ko ni zadostnih virov hrane. Hibernacija lahko traja več dni ali tednov, odvisno od živalske vrste, temperature okolice in letnega časa.

Zimsko spanje pri živalih

Med živali, ki hibernirajo, spadajo netopirji, nekateri glodalci, evropski ježi in nekateri vrečarji. Hibernirajo samo srednje velike živali, težke vsaj nekaj sto gramov, ki lahko shranijo dovolj energijskih rezerv za prebujanje. Najbolj znani hibernatorji so medvedi, čeprav pri njih ne gre za pravo hibernacijo, saj se temperatura telesnega jedra zniža samo za nekaj stopinj (telesna temperatura je med 32 °C in 35 °C) in se lahko med obdobji višjih temperatur ali zunanjih motenj hitro prebudijo.

Hibernacijo verjetno sprožijo okoljski dejavniki, kot sta nižanje temperature zraka in krajšanje dolžine dneva, ki vplivajo na izločanje določenih hormonov v organizmu. Preden preidejo živali v stanje prezimovanja, jih

Jež

Vir: <https://www.ireceptar.cz/zvirata/drobni-savci/pomoc-jezkum-zasady-spravneho-zimovani/>

veliko vrst poje ogromne količine hrane, ki se nalaga v maščobne zaloge, da bo žival lahko preživela zimo; medvedi npr. pojejo okoli 38 kJ hrane na dan v času pozne pomladi in poletja, pred zimo pa tudi do 84.000 kJ na dan. Med hibernacijo je telesna temperatura nastavljena na 20 °C ali več pod normalno. Kadar znaša zunanja temperatura med 5 in 15 °C, ji telesna temperatura pasivno sledi, pri nižji zunanji temperaturi pa se dvigne stopnja presnove in žival porablja zaloge energije, da se ne ohladi preveč. Po koncu obdobja zimskega spanja prične žival generirati toploto s procesom termogeneze in telesna temperatura se ponovno dvigne na normalno. Samice

nekaterih vrst sesalcev hibernirajo, medtem ko so breje, in povržejo mladiče kmalu po koncu hibernacije.

Hrup in vibracije, ki jih povzročajo motorna vozila v naravnem okolju, lahko prebudijo živali med zimskim spanjem. Mnoge od teh trpijo ali celo poginejo zaradi prekratke hibernacije in pomanjkanja hrane v času zime.

Kdo zimsko spi?

Zima je najhladnejši letni čas. V tem času se spremeni življenje ljudi in živali. Pozno jeseni ptice odletijo v tople kraje. Nekateri živali otpnejo, zadremajo ali zaspijo zimsko spanje. Živali spijo zimsko spanje predvsem zato, ker jim primanjkuje hrane. Ko spijo, na to pozabijo. Pri nas zimo prespijo ježi, polhi, svizci in netopirji. Vse te našteje živali se zatečejo na varno in tam zaspijo.

Viri:
<https://sl.wikipedia.org/wiki/Hibernacija>
www.iios-rogaska.com/wp-content/uploads/Kdo-spi-zimsko-spanje.docx

Društvo prijateljev agrarne ekonomike
Katja Marič, ekon.

Jubilanti društva upokojencev in mednarodni dan starejših

Vsakoletni dogodek, obeležitev mednarodnega dne starejših in počastitev najstarejših članov društva, ki v tekočem letu praznujejo okrogle jubileje, se je zgodil 27. 10. 2018 v Kulturnem domu v Beltincih. Kulturna prireditve je namenjena vsem občanom, obiskujejo pa jo predvsem svojci jubilarov, najstarejši člani, ki so jubileje že slavili, njihovi poverjeniki, prostovoljci in tisti člani, ki jim je mar za dogodke v društvu. Vsako leto je obiskovalcev več, česar smo posebej veseli pripravljenci, člani komisije za kulturo in celoten UO, ki se trudimo z organizacijo in izvedbo.

Po prvi zapeti pesmi Ljudskih pevki iz Lipovec sem kot predsednica pozdravila prisotne:

»Spoštovani jubilarji, njihovi svojci, nastopajoči, poverjeniki, prostovoljke, člani upravnega odbora društva in vsi ostali prisotni občani! Poseben pozdrav velja našemu županu Milanu Kermanu, ki nikoli ne zamudi priložnosti, da se nam pridruži na tem svečanem dogodku. Prisrčno pozdravljeni in dobrodošli!

Konec oktobra, pred dnevom spomina na preminule, je v našem društvu rezerviran za vas, dragi najstarejši člani, ki v tem letu slavite svoj okrogli jubilej, 80 ali 90 let. V društvu smo ponosni, da ostajate naši zvesti člani, čeprav nekateri ne zmorete več aktivno sodelovati pri društvenih aktivnostih, ki se vrstijo med letom. Radi pridete le na družabna srečanja, ki jih letno organiziramo štiri, ali na zdravstveno delavnico, kjer vam članice socialno - humanitarne komisije, nekdanje medicinske sestre, izmerijo krvni tlak, holesterol in sladkor.

V društvu za svoje najstarejše člane, ki so stari nad 80 let ali dolgotrajno bolni, enkrat letno pripravimo darilca, s katerimi vas poverjeniki obiščejo na domu. Zelo smo veseli, ko od katerega člana dobimo čestitko za novo leto in zahvalo za to gesto. Med letom vam pošljemo osebno čestitko za rojstni dan, ko ga imate. To nalogo je prevzela Marija Berendijaš in jo še vedno pridno

Na prireditvi prisotni jubilarji 90-letniki

opravlja. V društvu že 12. leto poteka Projekt starejši za starejše, v katerega so vključeni vsi občani, starejši od 69 let. Imamo 15 prostovoljk, ki jih obiskujejo enkrat letno, odvisno od starosti in potreb posameznikov. Organizirano izvajamo tudi zadnje slovo. Vsaka vas ima zastavonošo - praporščaka, ki preminulemu članu z društvenim praporom izkaže zadnjo čast, ožjim svojcem pa izročimo pisno sožalje.

Spomnimo se tudi parov, ki v tekočem

letu praznujejo 50 let skupnega življenja - zlato poroko. Beležili smo že biserno poroko, ki pomeni 60 let skupne življenjske poti. Veseli smo, če nam člani zaupate te podatke, posebej pa, da pridete na to slovesnost. To je za posameznike izjemen dogodek. Vam, spoštovani zlatoporočenci, je bilo usojeno, da se lahko skupaj ozrete na prehojenega pol stoletja.

In kako je vse to povezano z mednarodnim dnevom starejših? Skupščina Združenih narodov je ta dan

Zlatoporočeni pari

Jubilanti DU 80-letniki

razglasila že 14. decembra 1990. Kot veste, skoraj vsako pomembno stvar obeležujemo s posebnim dnevom: tako dan zdravja, mednarodni dan boja proti revščini, dan srca, dan knjige, dan bele palice, dan osteoporoze... Kolikor je dni v letu, je skoraj vsak posvečen nečemu pomembnemu za ljudi, bolnike, otroke, mladino, starejše, za svet. Tako je 1. oktober mednarodni dan starejših in v našem društvu ga namenjamo kulturnemu dogodku in vam, dragi jubilarji.

Letos imamo v društvu včlanjenih: eno stodaletnico, deset devetdesetletnikov, 20 osemdesetletnikov in štiri zlato poročene pare. Vabilu so se odzvali štirje devetdesetletniki, štirinajst osemdesetletnikov ter trije pari. Našo najstarejšo članico Marijo Žekš in eno devetdesetletnico smo iz društva na njen rojstni dan obiskali na domu.

Spoštovani slavljenici! V imenu vseh članov Društva upokoјencev Beltinci,

upravnega odbora, poverjenikov po vaseh, prostovoljk in v svojem imenu vam iskreno čestitam. Želim vam še veliko let, polnih zdravja in veselja do življenja ter lepih dogodkov s sočlani v društvu. Hvala vam, da ste prišli!»

Na koncu sem predstavila še nastopajoče, ki so bile tokrat Ljudske pevke iz Lipovec pod vodstvom Vere Bezjak, ki je pesmi predstavila sama. Za veselo vzdušje v programu in med pogostitvijo je skrbel Trio brez not: Viktor & Katica Tkalec in Bojan Gomboc.

Bil je lep dogodek: slavljenec smo osebno čestitali in jim poklonili rožico, jubilarntom je spregovoril in čestital župan Milan Kerman, ki je ostal med nami, poklepetal z jubilarji in drugimi člani. Morda so mu zaupali kakšno staro modrost, ki velja še danes.

Zelo veseli smo bili osebnih zahval posameznih jubilarntov, ki so po prireditvi, pa tudi pozneje ob naključnih srečanjih, znali stisniti roko ali me celo objeti in reči: «Hvala vam, bilo je lepo. Zelo smo vam hvaležni, da ste nas povabili!»

Mira Šömen

Minuli dogodki v Društvu upokoјencev Beltinci

*Turnir v Kegljanju s kroglo na vrvici za pokal Občine Beltincu
- Sekcija kegljačev DU Beltinci*

Od občinskega srečanja v začetku junija v Dokležovju se je v našem društvu zvrstilo veliko dogodkov. Čez poletje je bilo aktivnosti nekaj manj, le športniki so pridno trenirali, saj v avgustu ob občinskem prazniku organiziramo **Turnir v KSKNV za pokal občine Beltinci**. Gostili smo 11 moških in 10 ženskih ekip. Moška in ženska ekipa sta se udeleževali tudi turnirjev drugih društev v Pomurju: DU Kobilje, DU Bodonci –Brezovci – Zenkovci v Brezovcih in DU Moravske Toplice v Noršincih. Od septembra do konca oktobra so potekala tekmovanja v ligi med prijavljenimi pomurskimi društvi. Gostili smo štiri ekipe in sami bili v gosteh prav tako pri štirih ekipah. 19. 10. 2018 smo izvedli še **Turnir z Medobčinskim društvom za slepe in**

slabovidne Murska Sobota, ki je bil že 6. po vrsti. Z njimi vsa leta gojimo prijateljske odnose, 1 x letno odigramo prijateljsko kegljanje in se družimo. Letošnje srečanje smo nadgradili še s predstavitev oživiljanja in uporabe defibrilatorja v ŠRC Lipovci, ki ga je ravno ta dan pripravil Hokejski klub Lipovci, ki nam v soglasju s KS omogoča uporabo igrišča. S tem smo kegljaško sezono nekako zaključili, čeprav so treningi tekli še novembra, dokler je bilo vreme prijazno.

Če ostanem pri športu, moram vsekakor omeniti udeležbo naše **moške ekipe na Državnem prvenstvu v balinanju v Kranju, kjer so zastopali Pomursko regijo.** Zanje je bila to posebna izkušnja, saj je tehnika balinanja tam drugačna in so se veliko naučili. Drugače se je sekcija balinarjev v tem letu razširila, imamo številčnejšo moško in žensko ekipo. Oboji so bili na Pokrajinskih športnih igrah zelo uspešni: **moški so na tekmovanju v Lendavi zasedli 2. mesto in osvojili srebrni pokal, ženske pa so osvojile 3. mesto in bronasti pokal v ŠP Beltinci,** saj smo tekmovanje v okviru Pomurske pokrajinske zveze organizirali mi.

Od rekreacijskih aktivnosti smo v tem času izvedli **tri pohode s kolesarjenjem** za tiste, ki težko hodijo. **Pohod od Melinca do Krapja** smo povezali s sosednjim društvom Melinci, dorekli pa smo ga že na zboru članov. Sosedje so nam po vrnitvi z brodom čez reko Muro pripravili zakusko. Povezovanje in druženje smo jim vrnili in skupaj **obkrožili Beltince na zadnjem pohodu,** zaključek pa je bil kostanjev piknik.

Posebej naj izpostavim še **našo najstarejšo članico Marijo Žekš, ki**

je letos avgusta praznovala 102 leti. Za rojstni dan jo seveda obkrožijo njeni svojci: hčerka, zet, vnukinja z družino, pravnuka. Del praznovanja je bila tudi društvena delegacija, ki ji je prišla čestitat. Marija je še vedno dokaj čila, nazdravila nam je z besedami: »Na zdravje vseh nas, pijem pa jaz.« Ob tem so se nam oči kar orosile. Zaželeli smo ji, da se naslednje leto spet srečamo ob njeni zdravici.

V okviru društva deluje socialno-zdravstvena komisija, ki je društvo zastopala na prireditvi »Dan zdravja« v Ižakovcih. V prostorih društva so članice izvedle zdravstveno delavnico za člane z merjenjem tlaka, maščob in sladkorja v krvi ter trigliceridov.

V okviru kulture v našem društvu deluje MePZ, ki je 9. novembra izvedel svoj **2. Letni koncert pod sloganom KDOR POJE RAD – OSTAJA MLAD.** 24 pevcev in pevk vodi Matjaž Horvat. Koncert so nadgradili in povezali z medgeneracijskim sodelovanjem, saj so bili gostje in povezovalci med sklopi pesmi učenci OŠ Beltinci, vključeni v pevsko folklorno skupino »VESELI MARKI« z njihovo mentorico Jelko Breznik. Druge gostje so bile mlada srednja generacija, vokalna skupina BELE TINKE KUD Beltinci z umetniško vodjo Tjašo Šimonka. Ko rosno mladi, mladi in starejši, ki radi pojejo, strenejo glave, nastane koncert, ki je všečen, glasbeno ubran, poseben in prijeten za uho, dušo in srce vseh v dvorani.

Poznojesenska aktivnost iz našega programa je bilo društveno martinovanje, ki ga je pripravila komisija za prireditve 16. 11. Zbralo se je 143 članov, ki so od »škofa« Ivana Maučeca izvedeli nekaj zgodovine o sv. Martinu in spremljali krst vina. Sledila

je večerja, druženje in zabava s plesom. V društvu deluje še več sekcij. **Ribiči so letos dobili novega vodjo in bili zelo aktivni.** Udeležili so se PŠI v športnem ribolovu, poleg tega še treh tekmovanj v organizaciji posameznih društev. Tekmovali so ekipno in posamezno. Pridno se je sestajala tudi **zeliščarsko – vrtnarska sekcija,** ki družni posameznice s smislom za vrtnarjenje, nabiranje in uporabo zelišč. Konstantno in celoletno je **delovanje prostovoljk v projektu SzS,** enako pridne **so poverjenice,** ki za vsako aktivnost obiščejo članstvo, jih obveščajo in zbirajo prijave. Seveda pa nad vsem delom bdijo in ga koordinirajo upravni odbor, nadzorni odbor ter ostali organi društva po potrebi.

Trenutno tečejo **turnirji v kartanju šnopsa;** ti se bodo zamaknili še v leto 2019. Zbrali smo prijave za **letovanje v hotelu Delfin,** kamor je odpotovalo 45 članov 11. decembra, ker smo zaradi velikega zanimanja komaj ujeli dodaten termin. **Zadolžena skupina bo izpeljala še prednovoletno obdaritev vseh članov, starih nad 80 let, in dolgotrajno bolnih, izdali bomo društveni koledar in leto zaključili s silvestrovanjem, ki bo v soboto, 29. 12., ob 12. uri v Oštariji Kovač na Melincih.**

Kot vidite, nam dela ne zmanjka. Veseli smo udeležbe in aktivnosti članstva na kateremkoli področju dela društva. Posebej smo veseli, če nam povedo kaj vzpodbudnega, izrazijo zadovoljstvo, kar se zgodi sicer bolj redko, odprti pa smo tudi za predloge in utemeljene želje, ki jih v UO skušamo upoštevati.

Mira Šömen

MePZ Društva upokoencev Beltinci priredil 2. letni koncert

Člane MePZ DU Beltinci je opogumila želja, da skupaj z našimi gosti poskrbimo za prijetno prireditev s svojim letnim koncertom v Kulturnem domu v Beltincih, 9.11. 2108.

Vsak si želi svoj praznik - letni koncert - doživeti skupaj z obiskovalci in povabljenici. Prav ta cilj nam je po zaslugi vseh naših pevcev, gostov in

donatorjev uspelo uresničiti.

Naše osnovno vodilo je bilo medgeneracijsko sodelovanje, kjer se med nastopajočimi najdejo babica, dedek, vnuki s svojimi starši... Upamo si trditi, da je bil cilj dosežen.

Učenci Osnovne šole Beltinci, člani pevsko-folklorne skupine Veseli Marki,

so nas pod mentorstvom Jelke Breznik s pesmimi in sproščenim povezovanjem popeljali skozi celoten program. Na ta način je bila kratko predstavljena vsaka naša zapeta pesem in pesmi povabljenih gostij, vokalne skupine BeleTinke.

Dovolite mi, dragi bralci, da na kratko navedem odpete pesmi našega zbora:

Kje so tiste stezice, Mamica moja, Roža, Venite rožce moje, Počiva jezero v tihoti, Šivala je deklica zvezdo, Kaj je Mura šepetala, kanon Haleluja, Eno samo tiho rožo, Sijaj mi sončece, Prelújba

moja sousida in Slovenska dežela.

Naše gostje BeleTinke so nam s svojimi mladostnimi glasovi zapele: Kaj je ljubezen, Zelena je vsa gora, Komu si

dala rožice, Moj lipi anđžele in Šuštarški most. Za nastop in sodelovanje se gostom še enkrat iskreno zahvaljujemo. Opogumile so nas, da bomo na naši pevski poti delali še bolj zavzeto.

Skupna odpeta pesem vseh nastopajočih generacij, kakor tudi pozdravne besede predsednice Mire Šomen in župana Milana Kermana, so se zlile s pesmijo Ko bi ljudje ljubili se, s katero smo zaključili lep kulturni večer.

MePZ DU Beltinci
Stanko Sraka

12. Občinski turnir v elektronskem pikadu za pokal občine Beltinci

V soboto, 24. 11. 2018, je bil v Dokležovju odigran tradicionalni 12. Občinski turnir v elektronskem pikadu za pokal občine Beltinci. Udeležilo se ga je 28 igralcev in igralk, ki so se pomerili v posamični konkurenci in v dvojicah. Po napetih bojih je še tretjič zapored postal prvak Sašo Vütek iz Beltincev in tako v trajno last prejel prehodni pokal. Skupaj z Denisom Kokolom sta zmagala tudi v dvojicah. Pri ženskah je naslov prvakinja osvojila Mojca Škafar.

Rezultati:

Moški 501 Duple Out :

1. Sašo Vütek (Beltinci)
2. Peter Antolin (Ižakovci)
3. Denis Kokol (Ižakovci)
4. Franc Azola (Beltinci)

Najboljši v moški konkurenci

Ženske 501 Duple Out :

1. Mojca Škafar (Ižakovci)
2. Monika Kolbl (Ižakovci)
3. Jana Perša (Ižakovci)
4. Ines Horvat (Dokležovje)

Dvojice 501 Master Out :

1. Sašo Vütek (Beltinci) in Denis Kokol (Ižakovci)
2. Martin Horvat (Dokležovje) in David Lukač (Dokležovje)
3. Tadej Antonič (Dokležovje) in Dejan Škafar (Ižakovci)

Matjaž Györek

HK Lipovci povezal izkušnje z mladostjo

Hokej na travi se v Lipovcih igra že 53 let in verjamemo, da se bo igral tudi v prihodnje, saj se število članov v klubu v času, ko imajo ljudje čedalje manj časa, nenehno povečuje. Klubu je v teh letih uspelo, da se aktivno medsebojno družijo, trenirajo in igrajo vse generacije, od otrok, starih 6 let, do izkušenih veteranov, starih čez 60 let. Kot že prejšnja leta, so igralci članske

ekipe pričeli leto 2018 z osvojenim naslovom državnega dvoranskega prvaka. Uspehi in dobra igra so se nato nizali naprej in članska ekipa je zaslužno osvojila tudi državno prvenstvo v hokeju na travi za sezono 2017/2018.

Svojo pripravljenost so igralci preizkusili tudi na evropskem dvoranskem prvenstvu v Pragi v

mesecu februarju, kjer so pokazali odlično igro, kljub temu pa to ni zadostovalo za obstanek v skupini C1.

V mesecu marcu so se pričele priprave na poletno sezono s poudarkom za nastop na evropskem prvenstvu skupine Challenge 2, ki se je odvijalo v mesecu maju v Lipovcih.

V vmesnem času pa se ni samo

treniralo in igralo tekem, temveč so vsi člani kluba v majskih praznikih uničeno podlago pod umetno travo zamenjali z novo. Obenem se je uredila okolica igrišča in izvedle so se priprave za organizacijo evropskega turnirja Challenge 2.

V času priprav se je klubu pridružil nov igralec in obenem trener mlajših selekcij Peter Katovski, ki je prinesel v klub nov veter in dal nov zagon mlajšim generacijam.

Sam turnir je bil odlično organiziran, kar so nam potrdili tako klubi, kakor tudi evropska hokejska zveza. V štirih dneh smo bili priča vrhunskim tekmam, odličnemu vzdušju in velikemu številu gledalcev. Domači igralci so pokazali odlično igro in se v »prestiznem« finalu pomerili z ekipo hrvaške Zeline, ki je z malo več športne sreče napredovala v višji rang tekmovanja, Lipovci pa so ostali v skupini Challenge 2. Kljub temu je ekipa dobila priznanje za najbolj fair-play ekipo z največ doseženimi goli, obenem pa je bil Martin Mesarič zaslužen proglašen za najboljšega igralca.

Kmalu po turnirju se je klub lotil organizacije prvega mednarodnega turnirja v hokeju na travi za mlajše kategorije in veterane – Hokejska noč 2018, ki je potekal zadnji vikend v avgustu. Na odlično organiziranem turnirju je svoje sposobnosti merilo več kot 20 ekip, ki so uživale v domačnosti in gostoljubnosti ter obljubile, da se prihodnje leto spet vrnejo v Lipovce. V okviru samega turnirja je HK Lipovci

nabavil in predal svojemu namenu tudi defibrilator, ki je nameščen na igrišču v Lipovcih. Nabavil ga je iz svojih sredstev, polovico le-teh pa je prispevala KS Lipovci. Večer se je zaključil, kljub močnemu dežju, z zabavo pod šotorom. Ob tem gre pohvala vsem članom kluba, ki so z veliko volje, truda in vloženega časa prispevali k odlični izvedbi dveh dni praznika hokeja v Lipovcih.

Ob vseh tekmovalnih obvezah je članska ekipa v jesenskem delu odigrala tudi več prijateljskih tekem in se udeležila mednarodnih turnirjev. Veseli nas, da imajo tekme čedalje več gledalcev, kar pomeni, da je hokej tukaj res doma.

V HK Lipovci se zavedamo, da bi tovrstna dejavnost zamrla, v kolikor ne bi bilo podmladka. V preteklih letih so tako potekale mnoge aktivnosti, s katerimi bi si klub zagotovil podmladek, ki bi nadaljeval tradicijo igranja hokeja na travi. Vložen trud, mnogo entuziazma, žrtvovanega prostega časa se je obrestovalo in HK Lipovci je leto 2018 pričel s številčnim podmladkom. Že uigranim igralcem U13, ki trenirajo nekaj let, in začetnikom selekcije U10 iz leta 2017, se je v letu 2018 pridružilo še več mladih igralcev. Konec leta tako zaključujemo s fantovsko ekipo U13, oblikovana je bila ekipa punc U13, kar pomeni temelj za igranje ženskega hokeja v Lipovcih, oblikovani sta bili dve mešani ekipi U10. Prav tako nam je uspelo - s pomočjo OŠ Beltinci - zagnati krožek hokeja na OŠ Beltinci in ga s tem približati tudi drugim otrokom iz občine Beltinci.

V HK Lipovci tako želimo mladim igralcem, ob nadaljevanju tradicije igranja hokeja, približati tudi gibanje, ki naj postane vsakodnevnic ter jim privzgojiti občutek za timsko delo, vztrajnost, medsebojno spoštovanje, kolegialnost, torej vrline, ki z vse večjo virtualizacijo življenja in s tem individualizacijo posameznikov zamirajo. Ta zadani cilj je vodil klub tudi v iskanje ustreznega trenerskega kadra, ki bi obvladoval tako tehnike igranja hokeja, kakor tudi ustrezna pedagoška znanja.

Dodatni zagon mladinskemu pogonu je tako pomenil spomladanski prihod trenerja Petra Katovskega, ki z neutrudno pomočjo domačih trenerjev, z novimi pedagoškimi in tehničnimi pristopi uspešno trenira in motivira najmlajše igralce. Tudi najmlajši hokejisti redno in v velikem številu obiskujejo treninge, so motivirani ter željni novih veščin in večina jih ostane na igrišču s hokejsko palico v rokah še dolgo časa po treningu.

Skupen trud kaže tudi že prve rezultate: igra se je vidno izboljšala, postala je povezana, igralci so osvojili nove tehnike in tekme so postale prave poslastice, kar potrjuje tudi veliko število bučnih navijačev ob igrišču na prav vsaki tekmi. Vložen trud in vztrajnost sta prinesli ekipi U13 zaslužen 1. mesto tako na državnem prvenstvu v hokeju na travi, kakor tudi na dvoranskem prvenstvu v hokeju na travi v sezoni 2017/2018, ekipi U10 pa drugo mesto. Jesenski del državnega

prvenstva 2018/2019 sta obe selekciji zaključili na 1. mestu brez izgubljene točke.

Žal pa je tekem v Sloveniji premalo, da bi lahko igralci izkusili čim več dvobojev, zato se hokejski podmladek udeležuje tudi mednarodnih turnirjev, kjer si nabirajo prepotrebne izkušnje in spoznavajo igro ekip iz drugih okolij. Tako so se v letu 2018 udeležili turnirjev v Zeleni, Desiniču, Zagrebu,

Predanovcih in napredek se vidi tudi v igranju na turnirjih. Če so se U13 še v začetku leta borili za mesta v sredini, U10 pa bili bolj na repu, so konec leta igralci že pokazali zavidljivo znanje in postali spoštuječ nasprotnik drugim ekipam ter z osvojenimi visokimi mesti. Vrhunec pa je bil dosežen na prvem mednarodnem turnirju v Lipovcih, kjer je ekipa U13 v močni mednarodni konkurenci osvojila prvo mesto, U10 pa nesrečno četrto mesto.

Ob takih rezultatih, predvsem pa v izkazanem entuziazmu mladih igralcev, je pred HK Lipovci svetla prihodnost. Čeprav se delu z mladimi nameni prosti čas trenerjev in ostalih članov kluba, se nam vsak vložen trenutek v mlade igralce večkratno povrne z nasmejanimi in srečnimi otroškimi obrazi, kar ne more odtehtati nobena druga zahvala.

Slavko Pivar

Kurilna sezona prinaša tudi onesnažen zrak

Onesnažen zrak je v razvitem svetu najpomembnejši okoljski problem. Prispeva namreč k nastanku številnih boleznih in skrajšuje življenjsko dobo ljudi. Zato na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) izpostavljamo, da je zrak v času kurilne sezone pri nas velikokrat onesnažen, še posebej so problematični delci (PM). Gre za mešanico trdnih in tekočih snovi, razpršenih v zraku. Njihova glavna sestavina je ogljik, na katerega so vezane različne škodljive snovi, kot so npr. strupene kovine, organske spojine.

Delci so različnih velikosti: od saj, ki jih vidimo s prostim očesom, do najmanjših ultrafinih nanodelcev. Od velikosti delcev je odvisno, kako globoko v dihala prodrejo in kakšne posledice povzročajo. Najmanjši delci prodrejo najgloblje do pljuč in gredo naprej v kri. Manjši kot so, dlje v telo prodrejo in bolj so škodljivi.

Kaj povzročajo v našem telesu?

- Osnova njihovega škodljivega delovanja je povzročanje vnetja. Z vdihavanjem pridejo v naša pljuča in povzročajo draženje, poškodbe tkiva in vnetje. Najmanjši delci iz pljuč vstopajo v kri in se tako odplavijo v različne organe: srce, jetra, ledvice, možgane... ter tudi tam povzročajo vnetja in različne

škodljive kronične učinke.

- Najpomembnejši so vplivi na srce in ožilje ter na dihala: povzročajo vnetja dihalnih poti, pospešujejo nastanek astme.
- Pri dolgotrajnem delovanju povzročajo spremembe v krvi in na ožilju, ki imajo lahko za posledico povečano nevarnost za nastanek krvnih strdkov in infarkta.
- Delci so tudi rakotvorni. Onesnažen zrak, ki je posledica gorenja fosilnih goriv (nafta, premog, les, naftni derivati), sodi namreč v prvo skupino rakotvornih snovi, ki dokazano povzročajo raka.
- V zadnjem času povezujejo delce tudi z nekaterimi nevrološkimi boleznimi in s sladkorno boleznijo. Škodljivo vplivajo praktično na celo telo.

Kdo je najbolj ogrožen?

- bolniki z obstoječimi srčno-žilnimi in pljučnimi boleznimi
- starejši ljudje, majhni otroci
- sladkorni bolniki
- zdravi odrasli, ki so intenzivno fizično aktivni na prostem - zaradi poklica, športa (dihajo globlje, hitreje)

Ob zelo povečanih vrednostih delcev v zraku so najbolj prizadeti akutni bolniki. Kratkoročno so najbolj ogroženi tisti, ki trpijo zaradi že obstoječih dihalnih in srčno-žilnih

bolezni, saj se lahko njihova osnovna bolezen hitro poslabša.

Kako ravnati v času povišanih ravni delcev PM₁₀ v zraku?

Svetujemo, da prebivalci ravnajo **po priporočilih**, ki so objavljeni na spletni strani NIJZ [na naslednji povezavi](#).

(http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/pm_priporocila_za_prebivalce_jesen_2018.pdf).

Ob povišanih koncentracijah priporočamo zmanjšanje fizičnih aktivnosti, zlasti na prostem in še posebej pri osebah, ki imajo že od prej težave z dihanjem, srcem in ožiljem oziroma zaznavajo težave. Še posebej smo na to pozorni v obdobjih, ko so vrednosti delcev več dni skupaj močno presežene.

Zato je priporočljivo spremljati podatke o onesnaženosti zraka v Sloveniji, ki jih na svoji spletni strani redno objavlja Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO) [na naslednji povezavi](#). (<http://www.arso.gov.si/zrak/kakovost%20zraka/podatki/amp/>)

Skupaj z ARSO smo na NIJZ pripravili tudi stopenjske napovedi onesnaženosti zraka z delci in priporočila za ravnanje v obliki barvne lestvice. Različnim stopnjam onesnaženosti zraka (od nizke, zmerne, visoke do zelo visoke), ki so označene z zeleno, rumeno, oranžno in rdečo barvo, so priloženi ustrezni zdravstveni nasveti.

Hkrati z napovedjo prekomerne onesnaženosti zraka podaja ARSO tudi osnovna priporočila za ukrepanje (priporočila glede kurjenja in pravilne priprave drv, zmanjšanja ogrevanja, uporabe javnega prevoza ...).

Za boljši zrak smo odgovorni vsi: država, pa tudi vsak posameznik, ki z odgovornim ravnanjem lahko veliko naredi z: uporabo javnega prometa,

dobro izolacijo stavb, ogrevanjem s centralnim daljinskim sistemom, vzdrževanimi in dobro delujočimi pečmi z dobrim izgorevanjem, ogrevanjem na plin, s toplotno črpalko...

Če uporabljamo les, kurimo le kakovostna, čista in pravilno posušena drva ali druge oblike pravilno pripravljene lesne mase. Kurjenje onesnaženega, lakiranega,

barvanega odpadnega lesa, smeti, tekstila, plastike je silno škodljivo. S tem povzročamo sproščanje strupenih snovi skozi dimnik, ki jih neposredno vdihavamo vsi, mi sami in naši otroci.

*Nacionalni inštitut za javno zdravje
Center za zdravstveno ekologijo
člani Strokovne skupine za zrak*

Dnevi za spremembe

Dnevi kot vsi drugi, a vendar drugačni. Lahko bi jih imenovala obrekovalni dnevi, ki so nekaj posebnega. In teh se spomnim veliko, a omenila jih bom le nekaj. Obrekovanj se oklepajo še spletke, takšne in drugačne, recimo družinske, ljubezenske, politične... Slednje dnevno slišimo skoraj na vsakem koraku.

Obrekovanje se je vrnilo v vse pore družbenega življenja. Če povem drugače: sliši se na vseh ravneh v vsakdanjem življenju (SSK): obrekovanje – glagolnik od obrekovati: pogovor se je začel spreminjati v obrekovanje; z obrekovanjem manjšati komu ugled).

Zanima me, kako hitro mi pogovor spremenimo v obrekovanje in pomislim, koliko obrekovanja slišim skoraj vsak dan. Eni so pravi mojstri v tem, ženske pa so povrh še velike opravljivke. A da ne bo pomote: ne vse, samo tiste, ki imajo »dar« za to početje. Pred kratkim sem slišala celo goro obrekovanj in ne boste verjeli, tega sem imela že polna ušesa.

Kako je bilo s tem početjem včasih? Nekaj mi jih je ostalo v živem spominu. Spomnim se, davno je tega, čakanja v zdravstveni ambulanti. Bilo nas je kar nekaj moških in žensk in tekli so različni pogovori. Med drugim sem slišala ženski, ki sta se verjetno zelo dobro poznali in sta razglabljali o družinskih zadevah. Ker sta sedeli v kotu, sta mislili, da sta sami v čakalnici, pogovor pa je bil vedno glasnejši. Slišala sem: »Veš, moja snaha nič ne dela, saj ni čudno, ko pa ji sin nič ne reče.« Še so

sledile težke besede. Druga pa je takoj dodala: »Saj moj zet tudi nič ne pomaga, a ga hčerka vseeno pusti pri miru.« Meni se je takoj porodilo vprašanje: »Kaj pa čvekata o drugih? Mar ne bi rajši govorili o svojih težavah? Saj vendar imata težavo.« Očitno je bil njun način pogovora le opravljanje drugih. Moški so se pogovarjali o zdravilih, nogometu ... Potem sem bila na vrsti za vstop v ordinacijo, zato konca obrekovanja nisem slišala. Sicer pa me sploh ni zanimalo.

Spomnim se čakanja pri frizerju, kjer sem spet poslušala obrekovanja, a še dobro, da nisem poznala nobene osebe, o kateri so govorili. Od takrat me seveda tam niso več videli. Tokrat so škodovali tudi sebi, vsaj v mojem primeru.

Ko sem hodila v službo še z avtobusom, sem se rada namestila na zadnje sedeže in se zatopila v svoje misli, a vedno to ni bilo mogoče. Večkrat me je predramilo in zmotilo glasno »brenčanje« ženskih glasov na zadnjih sedežih. Pokukala sem nazaj in videla mladenke, ki se niso znale brzdati. Iz njihovih ust se je slišalo veliko veliko obrekovalnih besed, te so kar vrele na dan: »Ona pa meni ne bo zapovedovala! Naj sama sebe pogleda, kakšna je!« Ni in ni bilo konca. A na srečo sem dokaj hitro prispela na cilj, le možgane je bilo treba prevetriti.

In kako je v službi z obrekovanji? Mogoče so bolj prikrita, posredna, žaljiva ... Ni žalostno in sramotno brez vsake trohice sočutja žaliti človeka, s katerim skupaj prebijeta veliko časa? Pa vendar se to dogaja tudi v tem času, le bolj na prefinjen način.

Ni jih malo, ki obrekujejo državo in to vse počez od a do ž. Mar nismo vsi mi ena država?

Resnici na ljubo moram priznati, da se kdaj pa kdaj vsak loti obrekovanja, le teža tega početja je različna. Jemala naj ne bi ugleda drugim. Jaz sem si postavila meje, do kod lahko grem, kaj pa vi?

Dovolj o obrekovanju, ker je to blizu peščici ljudi, a za vse naj velja, da širimo dobre stvari o sočloveku, resnica naj bo na prvem mestu. Se spomnite, kako smo govorili in kako še danes govorijo otroci, ko kaj slišijo. Je to res? Brez odgovora ne morejo ostati.

Citiram misel:

»Največ resnic na tem svetu izgovorijo otroci.« (Oliver Wendell Holmes)

Vedno znova me zanese v otroški svet, kjer domujejo iskrenost, igrivost, domišljija ... Pa dajmo mi odrasli kanček otroške igrivosti vnesti v praznični čas, prisluhnimo otrokom v smislu druženja. Dajmo praznikom več čarobnosti, bodimo sproščeni, iskreni, veseli, navdušeni – kot to znajo biti otroci. Prepričana sem, da skupaj zmoremo praznikom dati pravo vsebino.

Kaj, ko bi bilo letos darilo za otroka knjiga ali ogled gledališke predstave ali potep po prazničnem mestu ali obisk kulturne hiše ...? Mar ni to bogato darilo? Tako bomo nagrajeni oboji.

Presoja pa je seveda vaša.

Gabrijela Sečkar

Nedokončano iskanje

11. poglavje

Veliki dogodek je bil tukaj in zmešnjava v hiši in okrog nje je bila popolna.

„Kaj pa iščeta v moji sobici?“ je Julka zaprepadena, ko je uzrla mater in sestro v svoji sobi. Veselo sta prekopali Julkino sobo in si prisvojili vsaj pol garderobe, čevlje in edino ogrinjalo.

„Saj ti obleke in čevljev ne boš rabila,“ je mati opravičevala njuno početje.

„Doma boš vodila gospodinjstvo in ženske v kuhinji, ker nekdo od domačih mora ostati v hiši, ko bomo ostali odšli v cerkev.“ Julki je skoraj zastalo srce.

Če bi to slutila, sploh ne bi prišla na poroko. Ženski sta jo oropali imetja, dostojanstva in veselja. Po njenem odhodu iz sobice se je s sklonjeno glavo vrnila v kuhinjo. Obljubila si je, da se takoj po gostiji vrne k Martinu v Avstrijo. Stric Naci, mamin brat, je izpeljal staro šego - slovo neveste od domačih. To je bilo namenjeno Micki, ki se bo poročila z ovdovelim sosedom. Slovo ni bilo žalostno, ker je šla le deset metrov od domače hiše. Vendar je običaj zahteval ta obred in Mickin boter ter starešina, stric Naci, je nalogo opravil tako vestno, da so vse ženske

jokale.

„Kaj se cmerite, ura kliče in čas je, da se odpravimo v cerkev,“ je stvar zaključil stric in se odpravil k vozu.

Po vratolomnem dirjanju in prerivanju so se svatje končno spravili na vozove. Na dveh kočijah sta se peljala mladoženca s pričami, za njimi družice in družbani ter še šest vozov za njimi.

Prav lepa sta bila oba postavna nečaka s svojima družicama. Julki, ki je odhod opazovala z ostalimi ženskami iz kuhinje, je srce pokalo od žalosti. Spet je bila pepelka v pravem pomenu besede. Solze so ji prišle v oči, žalostno se je obrnila nazaj proti kuhinji in nadaljevala s svojim delom. Glavna kuharica je ženskam še enkrat ponovila potek strežbe ter dala navodila. „Imamo tri ure časa. Dekleta naj pripravijo krožnike, pribor in pecivo na mizo. Streglo se bo na dvaindvajset skled. To pomeni, da bo tudi toliko pladnjev z mesom, prilogami in solatami. Ženske v kuhinji, pripravite vse na posebno mizo, da ne bo zadrege!“

Kot iz topa so vse odhitele za svojim delom, kajti časa ni bilo na preteg. Moški, ki so bili zadolženi za pijačo, so pripravljali steklenice z belim in rdečim

vinom, urejali so še zadnje malenkosti. Pred Ladislavovo cerkvijo v Beltincih je čakala množica ljudi. Eni so prišli iz radovednosti, drugi so bili pravi povabljeni na veliko dvojno poroko. Zanimivi dogodek si je želelo ogledati čimveč ljudi. Ko so vozovi prispeli, je množica pred cerkvijo samodejno naredila velik širok špalir, kjer sta dva para s spremstvom počasi vkorakala v cerkev. Ostala množica se je zgrnila za njimi ter zapolnila cerkveno ladjo. Obred se je začel.

Ženske so v cerkvi šušljale in ocenjevale oblačila obeh nevest. Posebno kritične so bile do Ane, Tinčeve neveste, ki je bila visoko noseča in se ji je že močno poznalo. Oba družbana in njuni spremljevalki so občudovali, bili so mladi postavni ljudje. Po večni zaobljubi in dolgotrajnem obredu, ki je trajal skoraj dve uri, so počasi zapustili božji hram. Zunaj so z enega od vozov postregli s pecivom in domačim vinom, otroci so dobili bonbone, ki jih je pripeljala Julka iz Avstrije.

Fotograf je vsak par posebej fotografiral kot spomin za kasnejše rodove.

Irena Šrajner

V beltinskem gradu so se prvič po 50 letih srečali nekdanji učenci beltinske OŠ

V beltinskem gradu so se srečali nekdanji učenci beltinske OŠ

Letos mineva 50 let, odkar so nekdanji učenci Osnovne šole Beltinci zapustili šolske klopi, ki so jih guli osem let. Najprej so si znanje nabirali v stari osnovni šoli ob sedanji župnijski cerkvi, pozneje pa so šolo končali v beltinskem gradu. Na srečanju, ki je bilo v restavraciji Grajski stolp v gradu, so na druženju obujali spomine na osnovnošolska leta. Nekdanji učenci so osnovno šolo končali leta 1968. Ko so prvič prestopili šolski prag, jih je bilo okoli 130, ob koncu šolanja pa je šolo uspešno končalo 83 učencev. Po končani osnovni šoli je vsak krenil na svojo življenjsko pot; nekateri so ostali doma na kmetiji, spet drugi so si nabirali znanje v poklicnih in srednjih

šolah po Pomurju, v Mariboru in Ljubljani, kjer so si pridobili različne poklice. Veliko jih je odšlo v svet, v tujino, kjer so si prav tako našli delo in si ustvarili družine. Dva od njih sta postala duhovnika, in sicer Štefan Vinkovič, ki je župnik v župniji Križevci pri Ljutomeru in pokojni Martin Vöröš.

Razredniki v treh razrednih so bili: Marija Maučec, Slava Šabjan in Marija Drnovšek. Od 75 nekdanjih učencev se jih je srečanja udeležilo 38. V 50 letih, odkar so se prvič srečali, so se v marsičem spremenili, a spomin na šolska leta je še vedno živ. To so bili težki časi, saj je bilo takrat veliko

pomanjkanja, a učenci so vse vzeli z razumevanjem in takšni so ostali do današnjih dni. Pobudnik srečanja je bil Milan Gjorek iz Beltincev.

Jože Žerdin

Ebenšpanger razvijal gospodarstvo v Beltincih

Triindvajsetega septembra leta 1887 ob osmi uri zjutraj je v Beltincih umrla vdova Rozalia Ebenšpanger. Pogreb pokojnice je bil dva dni po njeni smrti na beltinskem židovskem pokopališču. Dočakala je oseminsedemdeset let. Pokojna je veljala za spoštovano Beltinčanko. V kraj se je skupaj z možem in dvanajstimi otroki priselila iz gradiščanskega mesta Schlaining, ki je bil do prve svetovne vojne ogrski. Tam so se rodili Ebenšpangerjevi otroci. Razen Šandorja so bili že vsi poročeni. Šandor je imel v Beltincih trgovino vse do svoje smrti leta 1893. Sinovi David, Ignac in Jakob so s svojimi velikimi družinami živeli v Beltincih. Ukvarjali so se s trgovino, gostinstvom, Ignac pa je bil znan prekupčevalec s konji. Sin Samuel se je poročil z Lino Braun iz Güssinga (madž. Nemetujvar). Zaživela sta v Odrancih, kjer sta imela gostilno in trgovino. To je bila prva trgovina v Odrancih. Iz zapisov iz matičnih knjig je razvidno, da sta imela Samuel in Lina osem otrok. Adolf je dopolnil tri mesece, ko ga je vzela smrt. Pokopali so ga v Beltincih. Daniel je bil star deset let, ko je nenadno zbolel in umrl. Pokopali so ga 10. junija 1892 v Odrancih. To je bil prvi otrok, pokopan na odranskem židovskem pokopališču. Po madžarski uredbi je vsaka vas v osemdesetih letih 19. stoletja morala imeti svoje pokopališče. Tako so si tudi Izraeliti urejali svoja mesta, kjer bi pričakovali Mesijo.

Otroci Samuela Ebenšpangerja in Line Braun: Mayer, oziroma Mikša (rojen leta 1871), Salamon (rojen 1875), Leopold (rojen 1878), Jakob (rojen 1887) ter dve hčeri Johana (1884) in Sali (rojena 1892) so odrasčali v Odrancih. Že v

Avtor članka, drugi od leve, skupaj s tremi Ebenšpangerjevimi, Ernestom in njegovima sinovoma Tomažem (skrajno levo) in Dejanom (stoji skrajno desno) pred letošnjim sprejemom na izraelskem veleposlaništvu. Tam so bili Ebenšpangerjevi častni gostje države Izrael. Niso pozabili, da so sinovi »izvoljenega ljudstva«

otročtvu so se privajali na trgovski posel, kar je Židom pač v krvi. Pogosto so obiskovali svoje številne sorodnike v sosednjih Beltincih. Vsak petek zvečer pa so tja zahajali v sinagogo, kjer je rabin Kaufman vodil tedenski praznik *shabbath* ali pa so bili udeleženi na drugih praznikih.

V Beltincih sta pred drugo svetovno vojno priimek Ebenšpanger imela Jean Ebenšpanger (rojen 1875) in njegova sestra Ana (rojena 1879). Bila sta dva izmed sedmih otrok Jakoba in Kati Schey. Jakob je bil eden izmed številnih sinov Rozalije Ebenšpanger. Tisti najstarejši se verjetno še spomnite Jeana (Žanija, kot so mu rekli) in

Anike, ki sta imela trgovino v centru Beltinec. Jean je umrl leta 1943 in po pripovedovanju pokojnega beltinskega urarja Ivana Mariča je bil zadnji pokopan na beltinskem židovskem pokopališču. Ano so naslednje leto odpeljali v koncentracijsko taborišče, od koder se ni vrnila.

Salamon Ebenšpanger, Odrančan po rodu, je bil star šestindvajset let, ko se je poročil z enaindvajsetletno Rozo Hirshl iz Murske Sobote. Roza je bila hči Ignaca, Mojzesovega sina in Kati Milhofer. Poroka je bila 18. decembra 1900. Poročni obred je vodil murskosoboški rabin dr. Frank. Salamon je bil prvi Ebenšpanger, ki se

je priselil v Mursko Soboto. Dotlej je bil ta priimek na tem področju značilen samo za Beltince in okolico. Prva leta po poroki sta Salamon in Roza živela v Murski Soboti, zatem pa na Pertoči, kjer sta prevzela trgovino. V zakonu so se jima rodili otroci Ladislav, Bela, Ernest, Elza in Margita. Ladislav je odprl trgovino v Puconcih. Elza se je poročila v gostilniško družino Flisar. Markantna Elza Flisar je veljala za pojem gostinstva v Murski Soboti. Margita se je poročila z učiteljem. Z učiteljicama sta se poročila tudi Ernest in Bela, ki sta se ukvarjala s trgovino in sta bila zaposlena pri očetu Salamonu. Družina se je iz Pertoče preselila v Mursko Soboto. Na današnji Kocljevi ulici so odprli trgovino. Življenje v majhnem panonskem mestu je bilo za židovsko družino idilično. Poleg Salamonove trgovine je živela njegova sestra Johana, poročena Reich. Njen mož je imel avto in odprl je taxi službo. Družina Reichovih se je v Mursko Soboto po prvi svetovni vojni priselila iz Velike Polane. Reichova hči Iluš je otroštvo preživljala skupaj z Miškom Kranjcem. V njegovih romanih so mala Iluš in njena starša našli literarno mesto. Vsi ti trije Kranjčevi liki so bili natrpani v živinske vagone in končali v plinski celici 22. maja 1944 - tragedija Auschwitz. Salamon in njegova žena Roza - zadnja leta je bila na invalidskem vozičku - sta prav tako umrla na tisti

strašni dan. Tudi sin Ladislav z ženo Ireno je umrl v plinski celici, Ernest pa je po vojni prišel iz taborišča in kmalu umrl za njenimi posledicami. Njegov sin Ernest, mali Ernek, je vojno preživel in še živi v Murski Soboti. Bela, Elza in Margita so se med vojno skrivali. Zadnja od Salamonovih otrok je umrla Margita, in to pred dvajsetimi leti.

Danes priimek Ebenšpanger edini nosijo potomci Salomona iz Odranc. To so danes edini slovenski Ebenšpangerji. Vse drugo potomstvo Ebenšpangerjevih med Muro in Rabo je izumrlo.

Potomci so Ernest, ki skupaj s sinovoma Tomažem, izjemnim arhitektom in univerzitetnim profesorjem, ki živi v Ljubljani in Dejanom, znanim ter priljubljenim murskosoboškim zobozdravnikom, nosi priimek Ebenšpanger. Ta priimek nosi tudi Tomaževa hči Ema.

Boksarska legenda – Dick Evans

Dick Evans je bilo njegovo boksarsko ime. Njegovo pravo ime je bilo (Gyula) Julij Ebenšpanger. Rojen je bil 17. aprila 1903 v Odrancih. Njegov starejši brat je bil Ernest. Njun oče Majer je bil Salamonov brat in sin Samuela in Line Braun. Majer je bil prvič poročen s Katarino Rosenthal iz Črenšovec. Ker pa je ta čez nekaj let umrla, se je čez sedem let poročil s Šarolto Hirshl iz Murske Sobote. Družina se je na začetku dvajsetega stoletja odselila v Ameriko.

Pripluli so do New Yorka in tam našli srečo. Julij je boks vzljudil v otroštvu in ga vztrajno treniral. Prvi dvoboj je imel 13. januarja 1920. Nastopal je z največjimi boksarskimi legendami svojega časa in med njimi postal najboljši. Bil je tako dober, da je postal najboljši v poltežki kategoriji boksarjev na svetu. Svojo kariero je zaključil leta 1935 z Eddiejem Malekom. Kdo sploh danes ve, da je bil v Prekmurju rojen svetovni prvak v poltežki boksarski kategoriji in večkratni rekorder?

Umrl je 29. junija 1992, star devetinosemdeset let.

Julijev brat Ernest je postal priznani frizer v newyorškem prestižnem hotelu Astoria.

Slavnega boksarja se spominja murskosoboški Ernest, torej je njegov oče bil bratranec Dicka Evansa. Ameriška sorodnika sta v začetku sedemdesetih let prišla pogledat v Prekmurje. Takrat sta Američana skupaj s sorodnikom in njegovo ženo Marijano, ki je za gosta pripravljala prekmurske kulinarčne specialitete, šla pogledat, kjer so bile njune korenine. V Odrancih so še takrat živeli ljudje, ki so se spomnili Ebenšpangerjev, ko so ti še živeli v kraju.

Bojan Zadravec

Moja domovina

*Moja domovina je kot dobra mati,
ki zna vzgojiti in nahraniti svoje številne otroke.*

*Moja domovina sprejema v svoje naročje vse
dobre ljudi, ne glede na to,
kje žive in kakšne barve jih krasi.*

Moja domovina je dobra soseda vsem, ki si to žele.

*Moja domovina je lepa,
kot so lepe mnoge dežele tudi drugje.*

*Moja domovina skrbi za vse ljudi
in jim iskreno srečo želi.*

*Moja domovina je Slovenija, ki še ni taka,
kot naj bi bila.*

*Moja domovina je tudi
vrt spominov in tovarštva
v Petanjcih.*

Tone Štefanec

Srakovi mamci v slovo in spomin

*Zdaj v novem domu mirno spiš.
V slovenski zemlji se spočij,
gomila naj ti mehka je
in rože naj ti jo krase.*

Odšla je tudi naša mamca. Tako smo jo klicali vsi, ki smo jo poznali. Bila nam je res dobra mamca. Prijazna, delavna, poštena, nadarjena, ljubeča, spoštovana in vedno dobre volje.

Vaše življenje je bilo bogato in izpoljeno. Veliko ste doživeli, tudi pretrpeli, saj ste živeli med dvema vojnama. Takrat je bilo namreč najtežje. Ko ste bili stari triindvajset let, ste se poročili. Z možem Štefanom sta si ustvarila družino. Imela sta enajst otrok, od katerih jih je danes živih osem. Prenesti ste morali tudi bolečine ob smrti svojih otrok. Z možem sta vzorno skrbela za družino. Ko je mož začasno delal v Avstriji, ste vi poleg dela na kmetiji gojili še zdravilne rastline in kvasili repo, ter si tako prislužili nekaj dodatnega denarja, da ste lažje nahranili družino. Otroke ste poslali na šolanje in vsi so postali uspešni državljani Slovenije. Leta 1980 vam je umrl mož in ostali ste sami z otroki. A obupali niste

nikoli, vedno ste se znašli. Pomagala vam je ljubezen do otrok in globoka vera v boga. Otroci so se poročali, prišle so snahe in zetje. Lepo ste jih sprejeli. Vsi so bili dobrodošli v vaši hiši. Največja sreča pa je prišla, ko so začeli prihajati vnuki in pozneje tudi pravnuki.

Doma z vami je ostal sin Jožek z ženo Slavico in skupaj ste kmetovali. Radi ste imeli živali, na dvorišču je bilo vsega, tudi konji so dolgo bili nepogrešljivi del vaše kmetije. Ker ste radi kuhali, ste večkrat bili glavna kuharica na številnih porokah. Vaši otroci so radi pohvalili vaše domače vrtanke. Tudi me, pevke, smo to vašo dobroto izkusile. Nekaj let ste še skrbeli za domačo kapelo in cerkveno perilo, ki je moralo biti tudi zlikano.

Ja, naša mamca so radi prepevali in to dolga leta. Že kot dekle so se pridružili skupini deklet v vasi. Takrat se je pelo največ pri mašah ter pogrebih in mamca so bili vodilna pri začenjanju pri cerkvenem petju. To jim je dobro uspevalo. Po krajšem presledku so se pridružili današnji skupini in prepevali vse do leta 2010, ko smo ravno posnele zadnjo, našo peto po vrsti, zgoščenko (CD) z naslovom Pozdravljena Marija ti. Pri tem zadnjem snemanju niso več mogli sodelovati, ker jim zdravje ni dopuščalo. Sicer so vedno radi prepevali Marijine pesmi. Mamca so poznali veliko ljudskih pesmi, ki jih imamo danes posnete na naših zgoščenkah. Lipovske pevke beležimo veliko uspešnih predstavitev po Sloveniji in mamca so bili vedno zraven, ko jim je še zdravje dopuščalo. Na odru so se dobro znašli in znali poslušalcem kaj lepega povedati tudi o naši vasi, Lipovcih, pa o starih običajih, ki smo jih čestokrat

predstavljale.

Nobenega nastopa niso zamudili. Včasih je bilo naših nastopov veliko in tudi daleč iz domačega kraja se je bilo potrebno peljati. Mamca so rekli: "Seveda bom šla." Še skregali so se, če je katera kaj pojarmala. Številnih naših prejetih priznanj je bila deležna tudi naša mamca. Veselila se je z nami in me z njo. Resnično smo jo spoštovali, bile smo povezane in jih imele rade. Rade smo jih poslušale, saj so znali tako lepo pripovedovati in prisrčno opisovati pretekle dogodke. Niso pa nam dovolili, da bi se kregale. Vedno so rekli: Dobre si bojmo. Hvala vam, mamca, za vsak vaš nasvet. Ne kregamo se in dobre smo si. Pojemo še vedno, tudi za vas.

Mamca, bili ste skrbna žena, mati, babica, prababica in naša prijateljica. Bili ste globoko verna ženska in takšno vas sprejema tudi Jezus z Marijo. Potrpežljivo ste prenašali bolezen in imeli razumevajoče negovalce ob sebi. Naj bog povrne vsem, ki so kar koli storili za vas, da so vam lajšali zadnji del tuzemskega življenja.

Draga mamca, ljudske pevke smo vam hvaležne za vsak trenutek, ki smo ga preživele skupaj in hvala za vsako dobro odpeto pesem. Naj vam bo lahka domača lipovska gruda. Počivajte v miru.

*Mamca naša, pesem vaša
v srcih naših še živi.
Me pa rade bomo pele
vse do konca svojih dni.*

Vera Bezjak

Moji mami – Mamci Srakovi

*Kaj si misliš, MAMA moja,
kadar pridem, redko,
in te vprašam:
»MAMCA, kak si?«*

*Kaj si misliš, ko te vprašam:
»Mamca, što je prišel?«*

*Takrat pomisliš,
počasi in na dolgo
z odprtimi očmi
kakor zadnjič pred slovesom.*

*Potem pogledaš
mimo mene in mi rečeš:
»Naš Lujz.«*

*Takrat pomislim na besede,
na TVOJ spomin,
na spoved pri Škrabanu,
ko ti župnik Janko je povedal,
da ni nič narobe, če devetič si noseča.*

*Takrat pod svojim srcem si nosila mene
in Janko, župnik iz mesa, krvi in
poželenja, ti je pravil:*

*»Pusti, Micka, mogoče ti bo dete to,
kakor vsi,
prineslo tudi radost in veselje.«*

*To večer je spomin na tebe,
moja MAMCA.
Z mano in v meni boš za vedno ŽIVA.*

*IN VÜPAN OD SRCA,
KA VSE NAS ZDAJ
tam od NINDRI INDRI GLEDAŠ
SREČNA, RADOSTNA, VESELA.*

Lujz Sraka

Psihoterapija je ...

V centru SIJ izvajamo svetovalno-psihoterapevtsko pomoč za posameznike, pare/zakonce, družine, mladostnike in otroke. Verjetno pa se marsikdo od vas sprašuje, kako izgleda ura psihoterapevtske pomoči.

Psihoterapevtska pomoč ni deljenje nasvetov. Le-te lahko dobite pri prijateljih, družini, na spletnih straneh, v priročnikih za osebnostno rast ... Ljudje me velikokrat sprašujejo, kaj naj naredijo, da bo bolje, kako naj se odločijo ... Na to žal nimam odgovora oz. ga ne dajem, ker bi se potem odločila namesto vas, vi pa bi odgovornost za svoja dejanja preložili name. Prava rešitev oz. odločitev je tista, ki pride iz vas, jaz pa vam jo pomagam poiskati. Cilj psihoterapevtske pomoči je, da zopet najdete svoj lasten glas in mu prisluhnete. Se pravi, da vam rešitve ne prinesem na pladnju, ampak se morate z mojo pomočjo do nje dokopati sami. Tako se tudi naučite samostojnega, konstruktivnega reševanja problemov. Psihoterapevtska pomoč je sestavljena iz dialoga strokovnjaka in klienta. Slednji izpostavi problem, terapevt pa vas s preišljeno postavljenimi vprašanji vodi v srčiko izpostavljene težave. Sem spadajo tudi vprašanja, ki vam do zdaj niso bila še nikoli postavljena. Vaše odgovore terapevti povežemo s teorijo in svojimi izkušnjami ter tako domnevamo, kaj se v bistvu dogaja z vami, kar pa ne pomeni, da imamo vedno prav. Dober terapevt nikoli nič ne trdi, ampak le preverja, ali je to to. Klient pa je tisti, ki se s povedanim strinja ali pač ne. Nihče

namreč ne more o vašem življenju in občutkih vedeti več kot vi sami.

Psihoterapevtska pomoč je proces, ki se dogaja med terapevtom in klientom; pogoj samega procesa pa je varnost in sproščenost samega klienta. Za to poskrbi terapevt in sicer s svojo sprejemajočo, empatično, sočutno, spoštljivo in neobsojajočo držo. S tem bo klientu nudil izzive, mu postavljaj meje in mu nenehno vračal odgovornost za njegovo lastno življenje. Lahko bi rekli, da klient raste ob terapevtu kot ob dovolj dobrem staršu, kjer gre za učenje novih, funkcionalnejših vzorcev mišljenja, vedenja in čustvovanja.

Željena sprememba pa se ne more zgoditi čez noč, zato so potrebni čas, vztrajnost in trdo delo. Terapevtski odnos je poligon, kjer se učimo drugačnih, funkcionalnejših odnosov, ki jih nato prenesemo v svoje vsakdanje življenje. Strokovnjaki se strinjajo, da ni toliko pomembna terapevtska modaliteta, kot pa sam terapevtski odnos, saj naj bi bil prav odnos tisti, ki zdravi.

Na uvodni uri psihoterapevtske pomoči si postavimo cilje, ki jih bomo zasledovali. Razlog, zaradi katerega klient pride na terapijo, je po navadi le vrh ledene gore. Najsi bo razlog prihoda depresija, tesnoba, ločitev ali kaj drugega, gre le za simptome, ki

kažejo na to, da v življenju potrebujejo neko korenito spremembo. Izjema so nenadne izgube, nesreče in druge travme, ki jih klienti ob terapevtovi pomoči lažje sprejmejo in izžalujejo.

Čas in prostor je na psihoterapiji namenjen izključno vam. Nikoli vas ne bo nihče tako intenzivno poslušal in se poglobljal v vas, kot se bomo psihoterapevti. Izkoristite te ure. Ne pozabite, da ste vi tisti, ki imate kontrolo. Prinašate vsebine, o katerih želite govoriti in določate tempo terapije.

Vedite, da odločitev za psihoterapijo ne pomeni dejanje iz obupa, ampak je dejanje poguma, da si upate pred nekom tretjim spregovoriti o najbolj občutljivih stvareh, o svojih strahovih in ranljivosti.

Želim vam miren božič in pogumno v letu 2019.

Majda Baligač, magistrica zakonskih in družinskih študijev

SIJ, Center za svetovalno-terapevtsko pomoč, Majda Baligač s. p.

Ulica Štefana Kovača 3, 9231 Beltinci
051-453-301, info@sij-svetovanje.si,
www.sij-svetovanje.si

Dan samostojnosti in enotnosti

Dan samostojnosti in enotnosti je državni praznik, dela prost dan, ki je namenjen praznovanju obletnice, ko je naša domovina Slovenija postala samostojna država. Pred osamosvojitvijo smo, kot se še najbolj spomnijo generacije mojih staršev in starejši od njih, živeli v skupni državi Jugoslaviji. Slovenci radi potarnamo, da je bilo nekoč bolje, da je bilo več dela, služb in optimizma. Ampak nikakor ne smemo pozabiti niti na to, kakor nas opozarjajo tudi različni dokumentarci, da so bile (pod vodstvom markantnega voditelja) kršene tudi mnoge pravice državljanov in da so si državljani kljub vsemu zaželeli bolj demokratičnega režima in bolj pravičnega odločanja države. Posledica tega nezadovoljstva med slovenskim narodom je bila nato odcepitev od Jugoslavije in novo življenje v lastni državi.

V Sloveniji so o tem odločali demokratično. Na preprosto vprašanje, ali naj Slovenija postane samostojna država, se je kar 95 odstotkov volivcev odločilo ZA. 95 odstotkov! Seveda, brez vsakega pomisleka – to je bil naš dan enotnosti in kasnejše samostojnosti! Politiki so v času šestih mesecev po izvedbi plebiscita napisali ustavo in zakone, uvedli valuto, drugim državam sporočili našo odločitev in nadaljnji namen ter zaprosili za splošno podporo. 25. junija v naslednjem letu smo ponosni razglasili svojo samostojnost. Sreča na ljubljanskem Kongresnem trgu je bila nepopisna. Ljubezen do domovine, srčnost, ponos, nacionalna zavest ... te občutke je možno skorajda prijeto, pa čeprav samo ob pregledu preteklih posnetkov. Prvič dvignjena zastava v samostojni Sloveniji in besede Milana Kučana: »Danes so dovoljene sanje, a jutri je nov dan.« In še kako res je bilo! Grozila je vojna, a uspeli smo se obraniti in uspelo nam je ohraniti sanje premnogih rodov, sanje naših prednikov.

Tisti, ki so živeli v tem času, se tega še predobro spominjajo. Zato se nekako ne morem pomiriti ob misli zakaj? Zakaj se, kljub vsemu, dogaja, da vsi, vključno z novimi generacijami, počasi,

a vztrajno, pozabljamo na pomen tega praznika? Zakaj nam je praznik v veselje le ob misli na to, da je praznik dela prost dan? Škoda je. Škoda, da se ne zavedamo bolj, da nam samostojnost ni bila podarjena, da smo si jo priborili z drznostjo in ljubeznijo do domovine. To se kaže tudi ob današnjih volitvah – volilna udeležba je izredno nizka. »Ni bilo časa, smo kuhali,« je izgovor, ki sem ga tudi že slišal. Izgovor, v katerem se kaže, da so ljudem bolj pomembni vsakdanji opravki, kot pa takšne pomembne odločitve, kot jih predstavljajo volitve, ki se zagotovo ne zgodijo vsak dan.

Pomen plebiscita je bil, da bi imeli Slovenci več pravic in da ne bi bili zapostavljeni, da bi skupaj tvorili državo, strpno do vseh kultur, ver, polti itn. Ali smo te cilje s plebiscitom tudi izpolnili? Ali bo ob tem prazniku pri kateri hiši spet ponosno visela naša zastava? Tega ne vem.

Sam bi naši domovini želel, da postane bolj samostojna in neodvisna. Dandanes smo namreč zelo podrejeni Evropi in brez evropske pomoči marsikdaj ne moremo funkcionirati. Srčno bi si želel, da bi se bolj postavili na svoje lastne noge, zaupali sebi, da bi podpirali drug drugega, podpirati lokalno gospodarstvo in delali korist lastni skupnosti in okolju.

Ker pa svet vseeno postaja čedalje bolj globalen, se ob tem neločljivo spomnim na našo himno *Zdravljico*, ki opeva idejo, da so vsi narodi, ki si želijo miru in sprave, enakovredni in vredni spoštovanja. Zato me moti tudi naše ravnanje do beguncev. Do ljudi, ki so prepotovali dolgo in kruto pot do Evrope, da bi si lahko ponovno ustvarili življenje, ki si ga zasluži vsak človek. *Zdravljica* nam namreč sporoča, da, če si zares želimo svetovnega miru, moramo na široko odpreti svoja srca, biti drug do drugega strpni in pomagati tistim, ki rabijo našo pomoč, ne pa da odganjamo tiste, ki se jim je zgodila ogromna krivica in kateri nočejo nikomur nič žalega.

Kljub vsemu sem ponosen, da sem Slovenec. Menim, da se veliko ljudi niti

zaveda ne, kako lepo nam je tukaj v Sloveniji, da smo lahko srečni, da živimo v urejenih razmerah in ne kot nekateri v drugih državah, kjer so jim kršene tudi tiste najbolj osnovne pravice in ki imajo samo eno željo: mir.

Takrat smo si upali. Drznili smo si, bili smo uporni in vztrajni v svojih zahtevah. Nad nas so šli sovražniki s tanki, ampak niso nas uspeli prestrašiti, nismo kot hlapci poklekli pred njimi ali pozabili na svoj začrtani cilj.

»Danes so dovoljene sanje, a jutri ...« Koliko novih dni je minilo, nam je uspelo uresničiti sanje? Smo dosegli, kar smo si zadali, ali pa smo ga pošteno polomili in zašli nekam daleč stran od začrtane poti, za katero smo prisegli, da ji bomo sledili? Ali smo kot nepripravljen učenec padli na izpitu iz demokracije, morda smo začeli začarani stopati po poti zahodnega sveta, ki smo ga nekoč občudovali in verjeli, da bo to za nas boljša prihodnost?

Četudi smo kje padli, to nikakor ne pomeni, da je bila odločitev 23. decembra slaba. Napake lahko vedno odpravimo, a le, če se s skupnimi močmi usmerimo k reševanju tega, kar nam je skupno – Republika Slovenija. Drugačnost je lepa, če se jo le da združiti v enotnost in v sožitje bivanja. Naj bodo pestro obarvane drugačnosti, ki so še pred nami, naša prednost in moč, ne slabost ali razlog za razklanost med brati.

Jutri nas ne bo pričakalo vojno stanje, ampak drugačni izzivi in ovire, ki jim bomo morali biti kos, skupaj – vsi mi.

Slovenija je moja edina domovina, saj sem se tu rodil, jo poznam, je ne želim zapustiti, saj sem v njej odraščal in se razvijal. Vse, kar imam, je tukaj.

Zato ji ob tem prazniku želim vse najboljše. Ponosen sem nanjo in upam, da njen čar ne bo nikoli ugasnil. V prihajajočih dneh skupaj zapojmo vsaj himno, ki naj jo slišijo vsi – naj odmeva, naj živi in se širi njeno čudovito sporočilo: »Žive naj vsi narodi!«

Lan Slavinec

Božiček, prosim izpolni mi...

(Karolina Kolmanič)

Ves dan je snežilo. Zemlja, drevje in hiše, vse je bilo belo, kot da bi vso deželo posul prah.

Ta večer se Tinčkovi mami ni mudilo. Vse je že pomila, vse pošila in niti televizija je ni zamikala. Ko sta preletela domače naloge, v tretjem razredu jih je že kar veliko, sta sedla k peči, kjer so prijetno prasketala polena. Tinčkov pogled je zaplaval skozi okno, daleč na sosednji hrib, kjer so mežikale rumeno oranžne luči. Kdove, morda si je tudi Petrova mama našla prosti čas za pravljico. Tinčkova že. Rdeča kapica in razni škratje so po malem izginjali. Vse, kar je ostalo, je bilo vprašanje:

»Mamica, kako da se v vsaki pravljici godijo čudeži? Kako se lahko izpolnijo vse želje? Ali danes ni več takih pravljič?« je zastavil Tinek celo vrsto vprašanj.

Mamica je napela možgane in odgovorila: »Odvisno od tega, kaj si

želiš. Kaj bi si na primer želel?«

»Hm,« se ja zamislil Tinček, »rad bi postal Herkules.«

»Kaj? Kdo! Zakaj?«

»Herkules! Saj dobro slišiš. Tako bi obračunal s Petrom, ki mi je preluknjal zračnico, z Ivanom, ki mi je vzel žogo, in...!«

»Dovolj! Kako nagajivi fantje! In ti si vedno priden, kajne?« ga je zavrnila mama.

»Nisem, a zdaj govorila o željah,« je trmasto vztrajal Tinek.

»Dobro, nadaljuj,« je dovolila mama.

»Želim si posteljo na kolesih, da bi me zjutraj kar v pižami odpeljala v šolo. To bi me gledali!«

»In ti bi v šoli kar spal naprej?« je smeje vprašala.

»No, za malico bi se že najbrž prebudil,« je bil zadovoljen, da ga je prešinila tako imenitna misel.

»No in? Tri želje se v pravljici lahko uresničijo. Ena ti je še ostala,« je izzivala mama.

»Ampak veš, mama, še lepše bi bilo, če vsaj v hudi zimi ne bi bilo treba iti v šolo. Potem bi lahko vedno spal. In zato bi najraje postal – medved.«

»Medved?!« se je zahahljala mama in pobožala kuštravca po laseh.

Tinček je odločno prikimal in vprašal: »Mama, katera želja se mi bo izpolnila?«

»Sinko, bojim se, da se take želje ne uresničijo.«

Otrok je razočarano zamahnil z roko in dejal: »Figo, pa take pravljice!«

»No Tinek, jaz sem skromnejša in imam samo eno željo: da bi se tvoj dober uspeh spremenil v odličnega.«

Tinek je gledal mimo nje in odvrnil:

»To ni prava želja za pravljico. Ampak lahko si zaželiš še kaj, mama.«

»Prav, Tinek, bodi dober in zdrav! Zdaj pa greva v posteljo, ki nima koles in zato boš zjutraj moral pešačiti v šolo. Lahko noč!«

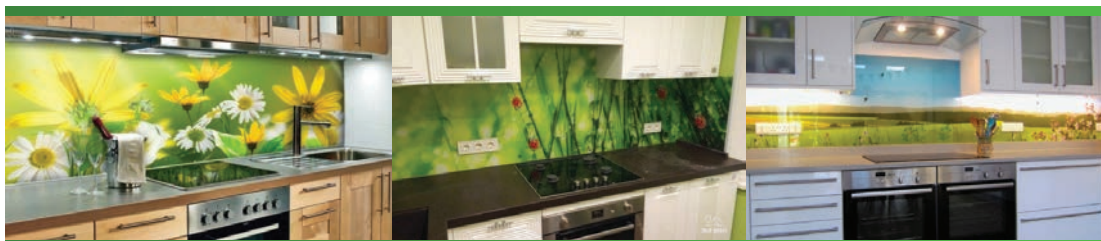

Vesele božične praznike in srečno novo leto
2019

Zavod za turizem in kulturo Beltinci

KUHINJSKE STEKLENE OBLOGE

Od ideje... do izmere in montaže!

T I S K A R N A

tiliaprint

Roman Klemenčič s.p. • Štefana Kovača 3 • 9231 Beltinci
T: 02 541 15 00 • F: 02 542 23 45 • M: 041 515 976 • www.tilia-print.com

tiliaprint

T I S K A R N A

- kartonaža • vezenje
- graviranje • servirni sladkor

PONUDBA OGLAŠEVANJA V GLASILU MALI RIJTAR

Velikost oglasa	Cena
1/8 strani	30 €
1/4 strani	55 €
1/2 strani	100 €
1 stran	180 €
zunanja zadnja stran	250€

Cene ne vsebujejo DDV (22%)

Oglas nam lahko posredujete v formatu JPG, PDF, PSD ali TIF.

Roman Klemenčič s.p. • Štefana Kovača 3 • 9231 Beltinci
T: 02 541 15 00 • F: 02 542 23 45 • M: 041 515 976 • www.tilia-print.com

